

Конгрес
Українських
Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 8 травня 2007 року № 18-19 (182-183)

ГУРБИ: ЧЕРПАЙМО СИЛУ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО

Історія найбільшого бою Української Повстанської Армії є маловідомою українському суспільству. Висвітлення таких героїчних сторінок національно-визвольної боротьби має момент виховний, і ще більш наближає питання державного визнання ветеранів ОУН-УПА — армії визнаної українським народом, — до позитивного вирішення.

Василь ДОВБУШ

Бій, що увійшов в історію як бій Гурби—Антонівці, або Гурбинський бій, був одним з найтриваліших і одночасно найбільшим за масштабами серед тих, що коли-небудь вела УПА. Розпочався він, як вже зазначалося, у квітні і тривав до початку травня 1944 року. Він охопив терени сучасних Рівненської (Здолбунівського, Дубненського та Острозького районів) та Тернопільської (Кременецький та Шумський райони) областей. Основний ареал бойових дій припав на територію між селом Антонівці та урочищем Гурби. В смертельному герці зійшлися 5 тисяч упівців: відділи південної групи УПА-Північ "Богун", під командуванням командира Петра Олійника-"Енея", та з'єднання "Холодний Яр" УПА-Південь, очолюване командиром Миколою Свистуном, — і понад 35 тисяч бійців каральних загонів НКВС, на боці яких була авіація, танкові частини, бронепотяг та артилерія. Найбільш запеклі бої точилися з 21 до 25 квітня. Проявивши великий героїзм, знищивши понад 900 більшовиків, підбивши 5 танків, загони УПА прорвали вороже кільце в районі с. Буща та вийшли з оточення. Власні втрати повстанців — 150 убитих та 60 поранених, більше 100 полонених. Одним з героїв бою став Василь Кук (полковник Василь Коваль), завдячуючи військовій майстерності якого упівцям вдалося вийти з оточення.

Цього року виповнюється 63-я річниця з часу тих подій, і молоді українські націоналісти шанують пам'ять героїв і пам'ятають про їхню героїчну боротьбу. Громадська організація Молодіжний Націоналістичний Конгрес у 2002 році започаткувала патріотичну молодіжну вишкільну теренову гру, яка дістала назву: "Гурби—Антонівці". Суть гри полягає в тому, що учасники діляться на дві команди — по 2 курені, кожен з яких своєю чергою поділяється на сотні, сотні на чоти, чоти — на рої, так як і в УПА, відповідно до організаційно-штатної структури останньої. Команди змагаються між собою за право заволодіти прапором суперника. При цьому кожна команда по- винна суворо дотримуватися правил гри — прояви поганої поведінки під час її проведення можуть каратися дискваліфікацією (виключенням з табору) гравців, пияцтво та тютюнопаління тут також засуджується.

Цього року гра відбулася вже вп'яте, її цьогорічним організатором став Конгрес Українських Націоналістів. Цьогоріч у грі взяли участь представники Сумської, Харківської, Миколаївської, Чернігівської, Вінницької, Київської, Рівненської, Волинської, Тернопільської, Івано-Франківської, Львівської і Закарпатської областей, чисельною була і делегація молодіжної референтури Конгресу з цих регіонів. Проходила гра з 1 до 5 травня у південній частині Рівненської області, поблизу урочища Гурби.

На відкритті перед учасниками гри виступив голова МНК Ярослав Гляш, який побажав, щоб цей терен гри збільшився з 25 квадратних кілометрів на територію всієї України, щоб всюди активно діяли молоді націоналісти.

Голова Всеукраїнської молодіжної референтури КУН Василь Попович передав особисті вітання молоді від голови Конгресу Олексія Івченка та його заступника Євгена Гірника, які, на жаль, не змогли приїхати, а також від Головного Проводу КУН. Василь Попович зазначив, що в рік сотої річниці від дня народження Романа Шухевича і 65-ї річниці УПА молоді націоналісти повинні дружно провести ветеранів національно-визвольних змагань Хрещатиком.

До присутніх звернулися також представники тернопільської влади і безпосередні учасники Гурбенського бою.

Цьогорічна гра була вельми цікавою й успішною. Ось які враження від участі у грі в молодих кунівців:

Голова молодіжної референтури КУН з Волині Володимир Демков: "Це четверта гра "Гурби-Антонівці", в якій я беру участь. Саме ця гра була найприкметнішою з точки зору патріотичного виховання молоді".

Голова молодіжної референтури КУН з Миколаєва Олексій Козачинський: "Гра була дуже добре організована і проведена. Ми знайшли багато друзів і однодумців з інших областей".

Голова молодіжної референтури КУН з Сум Олександр Бойко: "Гурби показали, що нестандартний підхід може дати результат. Під час гри панував дух єдності, всі стали великою сім'єю. Як на мене, така гра може бути підґрунтям для активної позиції молоді в націоналістичному русі".

Член молодіжної референтури КУН з Івано-Франківщини, начальник штабу "жовтих" Андрій Тірон: "Ми використовували тактику регулярної армії, а наші супротивники вели партизанську тактику. В нас було безліч маневрів, і ми їх переграли в бойових операціях, але, на жаль, втратили свій прапор. Нашу команду надихнула перемога у великому бою лава на лаву. Я дуже задоволений грою".

Після завершення гри відбулась вечірня ватра, де всі співали повстанських пісень і ділилися враженнями. Кращим учасникам гри була подарована патріотична література від Конгресу Українських Націоналістів, а найсильніші з них помірялися силами і спритністю в турнірі з пейнтболу.

ЗАЯВА КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Конгрес Українських Націоналістів підтримує уряд суверенної держави Естонії щодо перенесення пам'ятника Невідомому солдату та останків радянських воїнів на Військове кладовище з центральної площі столиці Естонії Таллінна. Такі дії естонського уряду мають як історичне підґрунтя, так і моральні підстави. Адже саме після підписання пакту Молотова—Ріббентропа 23 серпня 1939 року радянські війська окупували незалежну Естонію, яка відновила свою державність у 1991 році.

Нагнітаючи істерію навколо перенесення пам'ятника і останків радянських воїнів у Таллінні, керівництво Кремля продовжує плекати міф про радянських визволителів Європи. Натомість Росія як правонаступник Радянського Союзу не вважає за потрібне вибачитися перед естонським, рівно як і перед українським та іншими народами, які постраждали від тоталітарного режиму, за мільйони жертв, невинно замордованих голодоморами, репресіями, депортаціями. Останки цих жертв і до сьогодні належним чином не вшановані, а кати не покарані.

Варварські погроми в Таллінні, вчинені етнічними росіянами, блокування роботи посольства Естонії в Москві та негативна реакція керівництва Росії на дії уряду суверенної держави Естонії демонструють світові імперську шовіністичну сутність Росії, що втручається у внутрішні справи незалежної держави.

Конгрес Українських Націоналістів підтримує естонський народ та засуджує дії керівництва Росії як такі, що зневажають і принижують державний суверенітет Естонії.

Президія Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів

ПРОЦЕС ПІШОВ?

Як відомо, домовленість про проведення в країні дострокових парламентських виборів була досягнута між Президентом Віктором Ющенком і Прем'єр-міністром Віктором Януковичем 4 травня.

Це кардинальним чином змінило політичну ситуацію в країні, оскільки правляча коаліція фактично прийняла умови, запропоновані Президентом для виходу країни з гострої політичної кризи.

Що ж відбувалося в українському політичному житті після 4 травня?

Лідер "Народної самооборони" Юрій Луценко заявив про початок кампанії "Народний наступ", що передбачатиме поїздки лідерів цієї політичної сили по регіонах України. Відповідаючи на питання щодо можливості створення єдиного мегаблоку на виборах, Луценко сказав, що майже не вірить у такий варіант розвитку подій. "Судячи по заявах керівництва БЮТ, воно поводиться абсолютно впевнено у небажанні створення такого мегаблоку. Я в такі перспективи вірю у достатньо малому ступені", — сказав він. Водночас Луценко висловив упевненість у тому, що його політична сила набере більше 3% голосів виборців на позачергових виборах.

Реакція з боку коаліції на факт досягнення домовленостей між Президентом і прем'єром була характерною.

Так, один із так званих "яструбів" у середовищі коаліціянтів, відомий своїми неадекватними висловлюваннями народний депутат Василь Волга (СПУ), назвав досягнення домовленостей між Президентом Віктором Ющенком і Прем'єр-міністром Віктором Януковичем про проведення дострокових парламентських виборів зрадою Конституції. "Зараз це держава понять і хворого на голову лідера держави", — сказав він, додавши, що "закон уже нікого не цікавить".

Дивуватися цьому одіозному нардепові не варто, проте чи не пора відповідним органам належним чином прищемити "волгам" язика, згадавши про відповідальність за образу честі і гідності Президента?

Координатор парламентської більшості Раїса Богатирьова заявила, що Партія регіонів піде на дострокові парламентські вибори і виграє їх. "Ми прийняли виклик і йдемо на дострокові вибори. Ми чудово розуміємо надзвичайний характер такого вибору, але інтереси нації, інтереси кожного з наших виборців — дорожчі і вагоміші", — йдеться у заяві, поширеній її прес-службою.

А заступник керівника фракції Партії регіонів Михайло Чечетов заявив про те, що, виявляється, усі партії, крім "помаранчевих", хочуть йти на вибори в блоці з Партією регіонів.

Закінчення на 3-й стор.

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

МУЖНОСТІ, СИЛИ І СТІЙКОСТІ

побажав голова КУН Олексій Івченко усім патріотам – слухачам радіоканалу "Культура"

Голова Конгресу Українських Націоналістів Олексій Івченко нещодавно взяв участь у програмі "Українське державництво" у прямому ефірі радіо "Культура" на хвилях Національної радіокомпанії України, автором якої є доктор історичних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Сергійчук. Темою обговорення стали сучасні проблеми державотворення України.

Олексій Івченко, відповідаючи на численні запитання слухачів, зауважив, що на сьогодні у нашій державі відбуваються складні державотворчі процеси. За його словами, єдиним легітимним органом управління в державі зараз є Президент України Віктор Ющенко. В умовах, коли антиукраїнські сили намагаються узурпувати владу, він зробив правильний крок: видав Указ про розпуск Верховної Ради України, оскільки вона не відповідає волевиявленню українського народу. Олексій Івченко наголосив, що національно-демократичні сили України підтримують Указ Президента, а Конгрес Українських Націоналістів виступає за об'єднання цих сил у єдиний мегаблок задля перемоги на дострокових виборах до парламенту. Голова Конгресу також висловив тривогу з приводу того, що на Конституційний Суд чиниться тиск з боку антиукраїнських сил, тому його рішення може бути необ'єктивним.

Відповідаючи на запитання щодо визнання вояків ОУН-УПА, Олексій Івченко висловив переконання, що історія розставить усе на свої місця, і більшість людей в Україні визнає єдиною народною армією – армію ОУН-УПА. "До повстанської армії люди ішли з власної волі, щоб боронити свої домівки, свою землю. Вони воювали проти всіх загарбників української землі: німецьких та радянських".

Щодо програми стратегічного розвитку України, то Олексій Івченко підкреслив, що вона, безумовно, потрібна. Як колишній голова НАК "Нафтогаз України" він розповів слухачам про програму розвитку ПЕК України: "Зараз розроблена програма стратегічного розвитку паливно-енергетичного комплексу України до 2030 року. Вона розроблена у період, коли я очолював НАК "Нафтогаз України". Також він наголосив, що коли прийшов на посаду голови НАК "Нафтогаз України", то компанія мала борг у розмірі 1,5 млрд грн., а у 2005 році, за час його керівництва компанією, "Нафтогаз" не лише погасив цей борг, а й отримав прибуток у розмірі 318,7 млн грн. "Але, на жаль, на сьогодні ні уряд, ні НАК "Нафтогаз" не працюють на благо України".

На завершення Олексій Івченко побажав усім українським патріотам мужності, сили та стійкості у побудові Української Національної Держави.

Прес-служба КУН

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ НЕМИНУЧІ

Заступник голови Конгресу Українських Націоналістів, народний депутат України Євген Гірник на прес-конференції у м. Івано-Франківську спростував твердження, що сучасна політична криза в Україні є наслідком боротьби еліт. "Насправді на політичній арені триває змагання двох ментальностей і двох політичних векторів: з одного боку Україна європейська, з іншого – Малоросія як сателіт новітньої Російської імперії", – прокоментував політичну ситуацію в державі Євген Гірник.

Конституційний суд, хоч яке б рішення він виніс, не зможе усунути це протистояння, як і не зможуть усунути його будь-які політичні домовленості, ніякі сторонні, в тому числі й європейські арбітри. Парламентські вибори неминучі з єдиним арбітром – українським народом, переконаний заступник голови Конгресу.

Народний депутат припускає, що тимчасове відновлення роботи Верховної Ради можливе, щоправда, лише як політичний компроміс, для встановлення дати і законодавчого забезпечення виборів.

Роль націоналістичних сил на цьому етапі Євген Гірник бачить у беззастережній підтримці європейського вектора України.

Заступник голови Конгресу розповів, що у зв'язку з Указом Президента України Конгрес як політична партія провів свій з'їзд, і на сьогодні в ЦВК подано документи на самостійну його участь у виборчій кампанії. Проте, у зв'язку з перенесенням дострокових парламентських виборів, Конгрес розраховує, що братиме участь у них у складі мегаблоку "Наша Україна" як юридичний суб'єкт, про що існує попередня домовленість, повідомив Євген Гірник. Він зазначив, що таке політичне блокування нині є пріоритетним. Інший можливий напрямок політичного блокування – це входження Конгресу, разом із ВО "Свобода", в "Українську правицю", у цьому напрямку також ведуться переговори.

"19 квітня 2007 року розширена президія КУН спростувала існуючі повідомлення про вихід деяких членів Конгресу з партії, це не відповідає дійсності. Конгрес був, є і залишається суб'єктом виборчого процесу", – запевнив народний депутат України, заступник голови Конгресу Українських Націоналістів Євген Гірник.

Прес-служба КУН

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

2017: "С ВЄЩАМІ НА ВИХОД!"

Українські патріоти Криму звинувачують Чорноморський флот РФ у загостренні політичної ситуації на півострові

Кримські громадські і політичні організації надіслали звернення до Президента, Прем'єр-міністра і Голови Верховної Ради України, в якому висловили стурбованість загостренням політичної та міжнаціональної ситуації на півострові, – повідомив голова Кримської організації Конгресу Українських Націоналістів Василь Овчарук. Це загострення спричинене перебуванням на території Криму Чорноморського флоту РФ, а також регулярними антиукраїнськими виступами проросійських організацій, говориться у зверненні.

Щоб не допустити дестабілізації ситуації на території Криму, патріоти України пропонують:

1. Створити спільну робочу групу з фахівців України та Росії для розробки міждержавної угоди про план-графік поетапного виведення ЧФ РФ з суходолу й морської акваторії України на кожен рік до 2017 року.

2. Вивести з території України в першу чергу 810-й полк морської піхоти – основної наступальної складової частини ЧФ РФ на суходолі.

3. Передбачити, щоб ЧФ РФ залишив у придатному стані акваторії базування кораблів, аеродроми, будинки, військові містечка, тобто всю інфраструктуру, яку вони використовували протягом усіх років перебування в Україні, аби не повторився сумний досвід поперед-нього виведення дивізії берегової оборони Росії з міста Сімферополя.

4. Ввести до складу робочої групи від України з підготовки міждержавної угоди, крім представників Уряду України, Міністерства Оборони України – Командувача ВМС ЗСУ віце-адмірала І. Тенюха, представників Спілки офіцерів України, громадських та політичних організацій України.

У зверненні також наголошується, що українські патріоти стурбовані активізацією діяльності проросійських громадських організацій, які ведуть відверту антиукраїнську діяльність в Криму.

Українська громадськість Криму звернулася до керівництва держави з вимогою зобов'язати міністра внутрішніх справ і Генерального прокурора України перевірити козацькі і проросійські організації Криму і заборонити ті з них, діяльність яких спрямована на відкриту і приховану антиукраїнську пропаганду, суперечить Конституції України, дестабілізує суспільно-політичну ситуацію на півострові.

Звернення підписали голови Кримських відділень Конгресу Українських Націоналістів, УРП "Собор", Української консервативної партії, Народного Руху України, Української Народної Партії та очільник Української громадсько-політичної ради Криму.

Прес-служба КУН

СУМУЄМО

Конгрес Українських Націоналістів висловлює щирі співчуття Голові Конгресу Олексію Івченку та його родині у зв'язку з важкою непоправною втратою — смертю матері Парасковії Василівни Івченко.

На сімдесят третьому році життя завершився земний шлях невтомної трудівниці, мудрої жінки, люблячої матері і бабусі. Парасковія Василівна Івченко була незмінним керівником поштового відділення в селі Хоробрів Львівської області. Протягом свого життя вона неодноразово отримувала нагороди за трудові досягнення, була ветераном праці. Всі, хто її знав, любили, поважали і цінували Парасковію Василівну за її працьовиті руки, добре серце і щиру душу.

Світлі спогади про людину, яка чесно і гідно прожила своє життя, залишивши після себе плоди своїх добрих справ, завжди будуть сильнішими за смерть.

Глибоко сумуємо разом із рідними та близькими покійної. Світла їй пам'ять.

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів

МІЛІЦІЯ "СЛУХАЄ"

У Донецьку пройшли громадські слухання "Про роль органів внутрішніх справ Донецької області у захисті прав і свобод громадян від протиправних посягань", в яких мали взяти участь і представники громадських правозахисних організацій.

Однак донецька влада так засекретила організаторів цих слухань, що інформації про них ні КУН, ні обласна організація "Правовий захист", ні обласна організація Всеукраїнського Комітету оборони прав людини не могли отримати.

На захід зігнали працівників міліції, депутатів різних рівнів, представників органів влади, майже без засобів масової інформації.

На цьому "міжсобойчику" організатори планували тишком-нишком протягнути потрібну резолюцію. Зокрема, пропонували міліції "...деловые отношения с гражданами по схеме "милиция и народ – партнёры".

Громадські слухання відкрив голова Донецької обласної ради А. Близнюк, який розказав присутнім про непотрібність виборів, оголошених Указом Президента України, а ще поділився враженнями від прочитання статті з "Комсомольської правди" тощо. І – ні слова про існуючі в області проблеми щодо захисту законних прав людини, корупції в правоохоронних органах, "кришування", кругової поруки тощо.

Головуючий змушений був надати слово двом представникам із незапланованих до виступу. Голова "Правового захисту" В. Черкас заявив, що вся криміногенна обстановка є результатом бездіяльності або навіть прямого "кришування" з боку посадових осіб міліції та прокуратури. Як приклад В. Черкас привів довготривале функціонування незаконних об'єктів торгівлі лікеро-горілчаними виробами, наркотиками, контрафактної продукції тощо.

Голова обласної організації Всеукраїнського Комітету оборони прав людини Євгенія Ратнікова повідомила про факти рейдерства в органах міліції. Як приклад вона привела факт незаконного захвату сільськогосподарського товариства "Україна" за участі міліції Шахтарського району.

Голові обласної організації КУН Марії Олійник А. Близнюк у виступі категорично відмовив. Отож, присутні не почули інформації про використання міліції як карального органу на прикладі незаконного адміністративного арешту голови обласної організації "Правовий захист", батька шести дітей В. Черкаса на підставі сфабрикованого міліцією протоколу.

Вадим ЧЕРКАС, голова ДОО "Правовий захист";
Марія ОЛІЙНИК, голова ДОО КУН

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ПРОЦЕС ПІШОВ?

За його словами, "вони всі кажуть: ми хочемо до вас у блок, усі бажають до нас у блок, усі хочуть під блакитними прапорами йти на вибори". Отож Чечетов не виключив можливості, що Партія регіонів піде на вибори в блоці. Зокрема, він не виключає можливості блокування з КПУ і СПУ.

Водночас народний депутат, член фракції КПУ Олександр Голуб (відомий своїм антиукраїнським радикалізмом навіть серед комуністів) заявив, що після домовленостей Президента й прем'єра КПУ ще подумає про членство в коаліції. "Якщо Янукович фактично погодився на капітуляцію коаліції, то ми, як самостійна політична сила, маємо право залишати рішення (про членство в коаліції) за собою", — зазначив Голуб. За його словами, якщо прем'єр "здав свої позиції під тиском Президента", то це зрада коаліції й тих людей, які підтримували прем'єра як у Києві, на Майдані Незалежності, так і в регіонах.

У свою чергу, лідер КПУ Петро Симоненко не виключив створення коаліції з Партією регіонів, але вже у новій Верховній Раді. Симоненко не став прогнозувати, скільки відсотків зможе набрати його партія на виборах, відзначивши: "Я думаю, що результат у КПУ буде більшим, ніж є зараз". Разом з тим, Компартія в суботу спростувала заяву Михайла Чечетова про те, що всі партії, крім "помаранчевих", хочуть іти на вибори в блоці з Партією регіонів. "Компартія заявляє, що ні про які переговори про створення виборчого блоку з Партією регіонів мови бути не може, а слова, приписувані панові Чечетову й розтиражовані ЗМІ — це всього лише фантазії", — заявляє прес-служба КПУ.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Те, що наразі питання створення спільного блоку парламентської коаліції не обговорюється, підтвердив також представник Партії регіонів Борис Колесников.

Досить оригінально намагається вийти з загрозливої для соціалістів ситуації Олександр Мороз. У понеділок він запропонував Партії регіонів та "Нашій Україні" замість організації дострокових виборів... провести переговори про створення коаліції у парламенті. "Бізнес домовляється, йому не цікаві кольори прапорів, йому потрібна вигода, тому виникла проблема виборів. Зараз не зовсім зрозуміла позиція Партії регіонів, але думаю, що Віктор Янукович її пояснить, і все стане на свої міс-ця", — зазначив Мороз.

Здається, тут "гросмейстер" уже зовсім перемудрив, або ж, що цілком можливо, Мороз уже, як кажуть, "поплив", а тому верзе нісенітниці — подібно до того, коли він днями обізвав своїх політичних опонентів "придурками". Їй-Богу, товаришу Морозе, це на вас зовсім не схоже. Хай вже волги, бокиї, чорноволи чи голуби цвиркають слиною...

Тим часом з понеділка почала працювати робоча група, створена для того, щоб виробити алгоритм подальших дій і, зокрема, для проведення парламентських виборів. На її розгляд винесено пакет документів, серед яких підготовка нових змін до Конституції.

Про роботу групи зокрема розказала на прес-конференції лідер БЮТ Юлія Тимошенко. За її словами, ця група "буде працювати і перед достроковими виборами, і після виборів, щоб відпрацювати нову редакцію Конституції". Крім того, лідер БЮТ відзначила необхідність "внести мінімальні зміни до виборчого законодавства, щоб вибори були чесними, проходили в нормальні терміни, щоб не допустити фальсифікацій і хаосу зі списками". Вона також повідомила, що в робочій групі йде обговорення прийняття "пакету законопроектів про статус народного депутата, що посилює відповідальність за перехід з однієї команди в іншу на корупційній мотивації". За її словами, робоча група думає над тим, щоб підготувати звернення від імені президента, уряду та Верховної Ради до Конституційного суду, "щоб завершити розгляд подання щодо імперативного мандату". Крім того, Тимошенко вказала на необхідність внесення змін до закону про Кабмін та визначення статусу парламентської опозиції. Також темою обговорення робочої групи є зняття недоторканності й пільг із народних депутатів.

Разом з тим, як заявила лідер парламентської коаліції Раїса Богатирьова минулої суботи увечері, робоча група для врегулювання кризи обговорює питання проведення дострокових виборів у період від липня до листопада.

Лідер "Нашої України" В'ячеслав Кириленко, коментуючи пропозиції коаліції провести вибори восени, заявив, що об'єднана опозиція готова перенести вибори не пізніше, ніж на липень. "Ми говоримо лише про перше, максимум, восьме липня. Але це предмет політичних домовленостей, оскільки для нас є чинним указ Президента про дострокові вибори 24 червня", — підкреслив він.

"Якщо ПР не погодиться на відтермінування виборів на тиждень-півтора для прийняття найнеобхідніших виборчих законів, то Президент взагалі не буде призупиняти дію свого указу, і ми підемо на дострокові вибори 24 червня без представників колишньої парламентської коаліції", — заявила представник НСНУ Ксенія Ляпіна. На її думку, Партія регіонів намагається затягнути проведення виборів, наполягаючи на їх проведенні восени. "За цей час вони надіються шляхом підкупу зібрати 300 голосів у парламенті і провести вигідні для себе рішення", — вважає Ляпіна.

Водночас член президії "Нашої України" Борис Безпалий переконаний, що "заяви "антикризовиків" про перенесення дострокових виборів на 14 жовтня важко розцінювати інакше, як прагнення затягнути виборчий процес". "Очевидно, що "регіонали" змирилися з невідворотністю виборів. З іншого боку, вимагаючи їхнього перенесення, вони за звичкою хочуть запустити схему бюджетного підкупу і фальшування. Хочуть використати час, поки вони мають тимчасовий контроль над урядом", — вважає депутат.

За матеріалами "Української правди" підготував Мирослав ОКСЕНТ

СТАЛІН У ДОНЕЦЬКУ

Інна ВОЛОСЕВИЧ, "Нація і держава"

Нещодавно донецька влада показала всьому місту обличчя свого "вождя", на якого вона, вочевидь, рівняється у своїй діяльності. Хоч до "батька народів" цим людям іще далеко, то вони поки лише лякають власних громадян, як маленьких дітей, що прийде "товариш Сталін" і покарає їх за несплату найвищих в країні комунальних тарифів.

Впродовж березня по всіх кабельних мережах Донецька демонстрували відеоролик, в якому товариш Сталін повчально говорить, що "каждый несознательный товарищ должен представлять, что его ожидает", після чого йдуть архівні зйомки сталінських концтаборів... Бігборди відповідного змісту були розвішані по всьому Донецьку.

Замовники цієї "страшилочки" стверджують, що для багатьох громадян Сталін асоціюється з порядком і дисципліною, і саме тому його вирішили зобразити на плакатах ("Новий регіон — Україна" від 27.03.07). Хотілося б застосувати цей концтабірний порядок насамперед до депутатів донецької міськради, які проголосували за збільшення комунальних тарифів в чотири рази (ніде в світі не практикується подібне збільшення державних тарифів за відсутності інфляції), тим самим спричинивши величезний комунальний борг. Хоча які тепер концтабори — достатньо було б забрати всі їхні квартири, будинки та авта, призначити їм зарплату або пенсію середнього дончанина і змушувати при цьому виплачувати ними ж встановлені комунальні тарифи.

Більшість українських ЗМІ з гумором сприйняли таку "піар-акцію", але в мене вже давно не вистачає гумору на усіх цих хворих на голову донецьких левченків, для яких Україна перебуває в "фольклорі та анекдотах". Тупість, обмеженість і безмежне хамство багатьох українських політиків — це вже давно не смішно, а страшно. Як ви гадаєте, якби в центрі будь-якого європейського міста вивісили плакат із погрозами мешканцям від Гітлера — то всі весело б сміялися?

Звичайно, "Україна — не Росія", звичайно, в нас є активна мисляча громадськість, завдяки протестам якої бігборди зняли, а ролики вийшли з прокату, однак ніяких санкцій до замовників цієї "соціальної" чи радше антисоціальної реклами з міськради та "Донецькміськтепломережі" застосовано не було. Протест, адресований меру міста та іншим органам влади, був підписаний лідером обласної організації КУН Марією Олійник, лідером обласної організації "Правовий захист" Вадимом Черкасом та лідером обласної організації Всеукраїнського комітету захисту прав людини Євгенією Ратніковою. Решта дончан, мабуть, спокійно дозволяє витирати об себе ноги і ще не раз проголосує за членів нинішньої міськради з Партії регіонів.

СВІТ З ТОБОЮ, ЕСТОНІЄ!

РОСІЯ ЯК ДЖЕРЕЛО АГРЕСІЇ

Знахабнілих нащадків окупантів чекає "історічєская Родіна"

Микола БІЛИЙ, політолог

Здавалося б неймовірним... немислимим!

Путінська московська знахабніла імперія вказує вільному члену ЕС і НАТО (!) — сусідній країні, де в її столиці має стояти пам'ятник солдатові сталінської доби!

Звичайно ж, сам той багатостраждальний солдат, увічнений у бронзі, тут ні до чого.

Йдеться зовсім про інше. В нинішній московській імперії, як і у всі часи її існування, ніяк не хочуть засвоїти, що таке визволитель. Вони вперто, з патологічною одержимістю (!), свої завоювання-загарбання називають визволенням. Весь світ, окрім Москви, знає, що визволитель — це той, хто прийшов, допоміг, визволив і пішов до себе додому.

Так, тяжким і кривавим був для завойованих німцями народів гітлерівський окупаційний режим. Але тяжким і кривавим був для тих народів і московський окупаційний режим, який прийшов на зміну гітлерівському, завдяки жертвовним зусиллям гнаних мільйонів солдатів на імперіалістичну бійню тоталітарним режимом Сталіна, цього міжнародного параноїчного злочинця — поплічника Гітлера у розв'язанні Другої світової війни. Не може цього зрозуміти Москва. Не хоче!!!

Москва продовжує виховувати все нові і нові покоління своїх підданих у якомусь здичавілому людиноненависницькому і викривленому до абсурду розумінні явищ: якщо росіяни захищають від якогось загарбника свою Московію і винищують того загарбника не тільки на своїй території, а й влізаючи і в рідні терени того загарбника, — то це герої; якщо ж якийсь інший народ бореться проти московських окупантів, щоб звільнити свої землі і свій народ — то ті борці є бандитами і терористами. Така параноя Москви є генетичною.

Весь світ має звернути на це прискіпливу увагу. Ця проблема має стати в центрі уваги ООН. Бо мова йде не лише про те, що в руках Москви є потужний арсенал ядерної й іншої зброї масового знищення. Справа ще в тому, що, після тотальних загарбань Московії. у всіх тепер уже визволених з-під московської окупації країнах залишились великі контингенти колишніх московських окупантів, які страждають тією ж параноєю, більше того: все, колись загарбане Московією, ці контингенти (нині "п'яті колони " Москви в інших країнах) вважають власністю Московії.

Вони в глибині душі не визнають країн, в яких проживають, бунтують, організовуються Москвою і розхитують стабільність тих країн зсередини, щоб ослабити їх і щоб у влучний момент Москва знову прийшла на "визволення".

ООН не повинна закривати очі на це джерело нестабільності в світі, яке може призвести до війни.

Для запобігання такому розвитку подій ООН зобов'язана приступити до жорсткого примирення контингентів колишніх оку-пантів, включно з примусовою депортацією їх на свою історичну "Родіну".

ПАМ'ЯТІ СЛАВИ СТЕЦЬКО

Міжнародний благодійний фонд імені Ярослава Стецька розпочав збирання коштів на виготовлення пам'ятника на могилі видатного українського політика, громадського державного діяча. Голови ОУН (1991– 2000 рр.), президента Антибільшовицького Блоку Народів (1986–2003 рр.), народного депутата України трьох скликань славної пам'яті СЛАВИ СТЕЦЬКО, що на Байковому кладовищі в Києві (скульптор Богдан Мазур), а також меморіальної дошки, яка буде встановлена на фасаді церкви святого Миколая Чудотворця на Аскольдовій могилі в Києві (скульптор Борис Довгань).

Звертаємося до всіх патріотів України долучитися пожертвою до вшанування пам'яті славної дочки України.

Ваші пожертви просимо надсилати на рахунок Міжнародного благодійного фонду імені Ярослава Стецька № 26001810332980 в КРУ банку "Фінанси та Кредит" ТОВ м. Київ МФО № 300937. Код ОКПО №34935844 з приміткою: на пам'ятник Славі Стецько.

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

ОБ'ЄДНАННЯ КОНЧЕ НЕОБХІДНЕ

А. КРАСНЕНКО

За шістнадцять років незалежності України праві сили не змогли сформувати у Верховній Раді окрему потужну фракцію, а розчинялися в ліберально-олігархічному середовищі, що негативно впливало і впливає зараз на ситуацію в державі.

Немає в законодавчому та виконавчому органах влади національного рупора, який пробуджував би національну свідомість пересічного українця, приспану безглуздою московсько-комуністичною ідеологією інтернаціоналізму.

Економічні і політичні важелі керівництва державою захопили партії, для яких доля української нації не значиться в числі актуальних про-блем, а то й зовсім не стоїть на порядку денному.

Приватизація пріоритетних підприємств народного господарства закордонними компаніями або вітчизняними (по формі), які по суті є закодованими ставлениками іноземного капіталу (здебільшого російського), привела до банкрутства (штучного), і викреслила їх зі списку конкурентів аналогічних російських підприємств. Тільки по Кіровоградській області до таких підприємств належать: Побузький нікелевий завод, "Друкмаш", "Гідросила", Чавуноливарний завод, цілий ряд цукрових заводів та ін.

Викинута на вулицю робоча сила змушена була шукати роботу за кордоном, куди виїхали мільйони найбільш активних і працездатних наших громадян.

Бездарна міграційна політика, практична відсутність контролю за кордоном з РФ дала можливість вихідцям з Азії та Африки проникнути в Україну. Зараз ніхто не може назвати їхню справжню кількість. Але їх багато.

Еміграція українців та імміграція чужинців провокує етнічний хаос, в результаті якого етнічним українцям загрожує статус етнічної меншини на рідній землі з непередбачуваними наслідками для природи, держави та української нації.

Екологічна ніша (сукупність та взаємопов'язаність природно-кліматичних умов) формувала генофонд української нації протягом тисячоліть. Поява на нашій землі мігрантів як з північних, так і з південних регіонів планети; метисація (уникнути міжнаціональних шлюбів ще нікому й ніколи не вдавалося) привели до невідповідності генофонду мігрантів, і, відповідно, метисів умовам екологічної ніші. Уже зараз Україна посідає друге місце у світі (після тієї ж Росії, де метисація досягла небачених розмірів) з перевищення кількості померлих над кількістю народжених. Я вже не кажу про руйнацію української культури, адже руйнується сам етнос.

Сучасна українська влада залишилася практично тією ж самою, що й була до проголошення незалежності, тобто московсько-комуністичною. Світлим променем в цій пітьмі виглядає Президент держави, але більшість у Верховній Раді 5-го скликання до краю обмежила його повноваження. Керуючись вказівками з Москви, ці антиукраїнські сили вводять в регіонах до вжитку іноземну мову, руйнують український інформаційний простір, згортають програми виховання молоді в національних традиціях українського народу, негласно ведуть боротьбу з національно-свідомими громадянами, заселяють територію чужинцями. А конституційна реформа і реформа місцевого самоврядування може спровокувати федералізацію, що дуже небезпечно для цілісності держави.

Виходячи із дуже складних демографічної, політичної, економічної й соціальної ситуацій, у підготовці до виборів і під час виборів українські сили повинні об'єднатися і створити в новій Верховній Раді. Співпраця з ліберально-олігархічними силами має носити ситуативний характер. Від об'єднання патріотичних партій залежить майбутнє нашого народу і держави.

м. Кіровоград

"ПОКОЛІННЯ СВОБОДИ"?

Наталка ПОКЛАД

Багато подорожуючи світом і маючи з тих подорожей цікаві спостереження, добродій Сергійчук із Канади якось розповів про деякі з них. Зокрема, про ось таке: приїжджаючи чи то в Іспанію, чи то в Італію або Францію і за кухлем пива розмовляючи з місцевими людьми про їхню землю, їхню країну та допитуючись у них – мовляв, яка вона, ваша батьківщина? як пізнати її чужинцеві? – завжди чув захоплене: "О, це дивовижна земля! Це найкраща країна світу!.." (відповідно чи то Іспанія, чи то Італія або Франція).

Коли ж приїхав до нас в Україну і став так само розпитувати українців про їхню батьківщину, то несподівано почув: "Це проклята країна! Божа кара, що ми в ній народились..."

Дві різні оцінки людьми своїх вітчизн, два абсолютно різні рівні національного самоусвідомлення...

Тоді, на початку 90-х, багатьом із нас романтично-оптимістично гадалося, що вже сам статус незалежності нашої держави кардинально змінить психологію її громадян, а молоді покоління, напоєні повітрям свободи, будуть зростати вільними людьми і обов'язково – патріотами своєї землі. Ми не знали-забули застереження Миколи Міхновського: "Оптимізм – великий ворог серйозних завдань".

Тепер можемо з прикрістю констатувати: маючи державну символіку і, як заклинання, всюди голослівно виголошуючи: "нація відроджується", "нація пробуджується", "нація воскресає" тощо, ми за 16 років так і не зуміли створити модерної державницької ідеології – як концепції поступу, не маємо української національної освіти, що відповідала б завданням та характеру розвитку України як суверенної держави.

А яка наша система виховання, які ідеали ми пропонуємо своїм дітям та онукам і кого, зрештою, з них виховуємо: господарів рідної землі чи безпам'ятних заробітчан, що добре знають англійську і, без сумніву, пригодяться закордонним базарам?.. Влада метається між орієнтацією то на Європу, то на Росію. Майдан змагав за українську Україну, проте безкарно процвітає українофобія, зростають відцентрові сили, а на п'єдесталах держави – корупція, продажність, аморальність, зрада...

Анкетування, яке минулого року широко провів серед учнів, учителів та батьків з різних областей держави Науково-дослідний інститут українознавства, засвідчило не зовсім однозначну картину, над якою треба подумати не тільки українському міністру освіти.

Скажімо, лише 22,5 % (із 200 опитаних 11-класників) уявляють своє майбутнє вільним, 21,5 % – забезпеченим, 1,5 % – простим; попри те 64,1% випускників вважають, що воно буде цікавим.

Серед найбільших недоліків загальної середньої освіти сьогодні молодь назвала погану технічну забезпеченість шкіл (85%), погане опалення (85%), велику завантаженість учнів (55%), незабезпеченість шкіл підручниками (80%), наявність шкільної форми (70%).

78,3% опитаних батьків хочуть, аби їхня дитина продовжила навчання в державних ВНЗ, зокрема в Україні – 65%, у Європі – 28,3%, а в США – 1,7%.

Престижними серед дітей, кажуть батьки, є професії: економіста, фінансиста, юриста, бізнесовця – 75%, журналіста – 8,3%, політика – 3,3%, комп'ютерника – 6,6%, професійного спортсмена – 5%. А непрестижними: педагога, вчителя – 40%, медика – 11,6%, науковця – 6,6%, хлібороба – 16,6%, двірника – 10%.

Батьки вважають, що особливо значущими для покоління їхніх дітей є такі життєві цінності: моральність – 25%, мистецтво, краса – 3,3%, матеріальний добробут – 55%, житло – 28%, гроші – 21,6%, сім'я – 50%, робота – 48,3%, дружба – 23,3%, права людини, свобода – 28%, кохання – 25%, освіта – 51,6%, кар'єра – 21,6%, **патріотизм – 8,3%,** здоров'я – 61,6%.

Якості, які батьки хочуть виховати у своїх дітей: оптимізм – 23,3%, цілеспрямованість – 50%, чесність – 25%, відповідальність, почуття обов'язку – 53,3%, уміння володіти собою – 1,6%, толерантність – 15%, здатність до творчості – 6,6%, колективізм – 5%, порядність – 31,6%, власну гідність – 55%, любов до своєї малої батьківщини – 21,6%, індивідуалізм – 1,7%, національну самосвідомість – 8,3% (!!!), потребу в здоровому способі життя – 48,3%, уміння спілкуватися – 25%, побутову культуру – 4,7%, **культуру рідної мови – 13,3%,** знання іноземної мови – 25%...

Недавно, виступаючи в одній із пуще-водицьких шкіл, що під Києвом, і запитавши у восьмикласників – так вийшло із контексту розмови, – хто із них вважає себе українцем, я побачила несміливо підняті руки двох дівчаток. Роззирнувшись і збагнувши, що їх лише дві, дівчатка злякано осмикнули свої руки, а весь клас вибухнув глузливим реготом... Це покоління свободи. До речі, школа нова, побудована вже в часи нашої незалежності, в ній просторі класи й коридори, є басейн, але, здається, нема душі й нема України. Чи й ці школярі, як виростуть, клястимуть свою рідну землю?..

НЕ НАШЕ СВЯТО...

У ніч з 8 на 9 травня 1945-го року, в передмісті Берліна, командування гітлерівської Німеччини підписало Акт капітуляції перед червоною Москвою і західними альянсами. Закінчилась Велика бійня в Європі. Але в центрі Європи, непомічена світом і досі замовчувана, тривала героїчна Боротьба Нескорених. Герої Української Повстанської Армії боролися за Самостійну Україну, за існування українців на своїй землі. Упівці, без допомоги ззовні, до кінця 50-х боролися, гинули, але не здавалися. Ганебним є те, що в сьогоднішній неукраїнській Україні, нас, нащадків тих, кого недоморили трьома голодоморами, недобили, недострі-ляли ті ж комуністи, котрі в 1991-му водночас перефарбувалися, примушують святкувати перемогу одних катів над іншими. То невже ми, УКРАЇНЦІ, і далі є дурними хохлами?!! Доведемо передусім самі собі, що НІ!

Слава Україні!

Вадим СОВА,
голова Білоцерківської МО Конгресу Українських Націоналістів

ЧИ БУДЕ ПОКАРАННЯ?

Не зміг утриматися і вирішив написати. Я дізнався, що днями у Сімферополі трьома бандюковичами був вбитий заслужений тренер України з легкої атлетики Олег Мозковий. Він прибув на чемпіонат України зі своїм вихованцем зі Львова. Приїхавши увечері після виступу до готелю, О. Мозковий вийшов за цигарками і був жорстоко побитий трьома недолюдками. Його знайшли лише під ранок... Коли недолюдків затримали, вони зізналися, що знали, що вбивають львів'янина...

Олегу Мозковому було 60 років. Я пишаюся, що знав цю людину. Мені, як майстру спорту з легкої атлетики, дуже прикро і боляче, що не стало цієї доброзичливої людини, відданого справі патріота, щирого українця, який виростив не одного чемпіона. Хочу висловити співчуття родині загиблого. Він був моїм кумиром.

Сподіваюсь, що суд буде справедливим, і посадить цих катюг, недолюдків до в'язниці. А може, і не посадить?! Бо в цій країні заправляють бандюги, яким чесні патріоти чужі так само, як і тим сімферопольським виродкам.

Ще раз хочу висловити своє співчуття родині загиблого.

Ілля МАНЧЕНКО,
заступник голови "Просвіти", поет, журналіст, майстер спорту з легкої атлетики,
м. Маріуполь

БЛАГОСЛОВИ, ГОСПОДИ, ПОЧАТОК!

Нещодавно на запрошення громади парафії Покрови Пресвятої Богородиці, яку очолює отець Роман (Кривко), до Батурина приїхав Патріарх Православної церкви Київського патріархату Філарет з настоятелем Чернігівським та Ніжинським отцем Севастьяном. Головна мета візиту – досягнення домовленостей з громадою і місцевою владою щодо будівництва Покровського храму. З 1999 року, від дня заснування парафії Покрови Пресвятої Богородиці, служба відправляється в будинку Покровської церковно-парафіяльної школи, яка перебуває на балансі заповідника "Гетьманська столиця".

У 2005 році отець Роман познайомився з відомим меценатом Миколою Кочергою (проживає в м. Чикаго, США) і зацікавив його ідеєю православного Храму Київського патріархату в Батурині. Меценат надав кошти на придбання земельної ділянки в центрі селища під будівництво.

Громада парафії зустрічала Патріарха пасками, розчулили його діти в українських строях, котрі гарно виконали великодні вірші. Патріарх Філарет оглянув місце під будівництво, благословив його, ознайомився з проектом храму та схвалив його. Благослови, Господи, цей початок!

Наталя КРИВОНОС

На президентських виборах у Франції перемогу отримав кандидат від правлячої партії Союз за народний рух (СНР) Ніколя Саркозі.

Саркозі отримав 53,06% голосів. За представницю опозиційної Соціалістичної партії Сеголен Руаяль проголосували 46,94% виборців.

У першому турі, який пройшов 22 квітня, Саркозі отримав 31,18% голосів, а Руаяль фінішувала другою з результатом 25,87%.

"Я закликаю всіх французів об'єднатися навколо мене", — заявив Саркозі, виступаючи в концертному залі Гаво після своєї перемоги.

Руаяль визнала свою поразку. "Я беру на себе відповідальність, яку покладала на себе. Я залишуся з вами", — сказала Руаяль, виступаючи у своєму передвиборчому штабі в Парижі.

Прихильники Саркозі відзначили за північ успіх свого кандидата народними гуляннями в Парижі. Поки прихильники Саркозі відзначали його перемогу на площі Згоди, з інших районів столиці, паризьких передмість, а також з Марселя, Ліона, Тулузи, Страсбурга, Нанта, Лілля і інших міст продовжували надходити повідомлення про мітинги і маніфестації супротивників Саркозі.

Більшість з них проходило під гаслом "Сарко фашист, народ отримає твою шкуру!", який був широко поширений у Франції під час масового заворушення, хвиля якого прокотилася по країні восени 2005 року, коли Саркозі обіймав пост міністра внутрішніх справ.

Згідно з повідомленням, у декількох містах ці виступи супроводжувалися зіткненнями між маніфестантами і поліцейськими, які у відповідь на каміння, пляшки і інші предмети, що летіли в них, використовували гранати зі сльозогінним газом і водомети для розгону натовпу. Такі інциденти сталися, зокрема, на паризькій площі Бастилії, в районі Старого порту в Марселі, в центрі Лілля, в Тулузі, Меце, Нансі, Бордо, Діжоні і інших містах.

У проблемних паризьких передмістях, де до Саркозі ставляться, м'яко кажучи, недоброзичливо, супротивники його обрання, за попередніми даними, спалили близько сотні автомобілів. Десятки автомашин спалені у передмістях Лілля, погроми і акти вандалізму зафіксовані також в Нанте, Рене, Орлеані, Турі.

За матеріалами http://for-ua.com/

У СВІТІ

ОБРІЗАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ

М. КРАВЦІВ

Францію часто порівнюють з Україною за площею державної території (551,6 і 601,3 тис. кв. км. відповідно) та (до "незалежності") і за чисельністю населення (60 і 52 млн відповідно).

Францію найчастіше ставлять Україні у приклад у справі будівництва "громадянського" суспільства і творення "політичної нації".

З французького досвіду ми можемо дізнатися про наслідки реалізації дикунських ідей новітніх інтернаціоналістів для корінної нації. Нинішні президентські вибори в цій країні – яскрава тому ілюстрація.

Яким був вибір у французів? Бідненький: сіоніст Саркозі й соціалістка Руаяль. У 60-мільйонній країні не знайшлося представника корінної нації, гідного зайняти пост Президента. Довелося запрошувати угорського юдея Міклоша Саркоші де Нажі Бокса, який прибрав собі прізвище Саркозі. А що? Країна рівних можливостей... Політична нація... Свобода вибору... Демократичний плюралізм... Повага до сексуальних меншин... Чому б і ні?

Зрештою, до цього давно йшлося. У своїй країні корінні французи давно зведені до ролі робочого бидла й абсолютно відсторонені "законними" методами від державного керівництва. Працюють – французи. Правлять – варяги. Найбагатші люди Франції – нефранцузи. Найвищі доходи – у нефранцузів. У той же час і перша, і друга, і третя, і четверта влада жорстоко поборюють найменші прояви французького націоналізму, придушують найтендітніші спроби корінної нації взяти участь в управлінні власною країною. Бо ж "у Франції – політична нація".

Водночас країна потопає в брудному морі соціальних проблем. До речі, відмінною рисою цьогорічної виборної кампанії у Франції стала відсутність у головних претендентів соціальної програми. Її замінило шаманське заклятя: "Будемо здійснювати реформи! Будемо здійснювати реформи!.... Будемо.... ре...и-и-и-и!" Знайома всім нам до болю демагогія.

Але що нам до того, скаже хтось? Ну й нехай править Францією інтернаціонал. Хоч і негри з Габону. Нам від того не холодно і не гаряче.

Ні! Часом холодно. Коли на міжнародній арені нащадки антиукраїнськи налаштованих емігрантів з Російської імперії чи Австро-Угорщини підтримують не Україну, а російський "Газпром" і його маніпуляції з газовим краном. А часом гаряче. Коли червона професура "французьких" університетів видає украйнофобські опуси, а "французькі" урядовці їх гладять за це по голові.

Так, професор Лакруа-Різ (Університет Париж-7) написала, що факт Голодомору-геноциду 1932–1933 років в Україні є німецько-польсько-ватиканською фальсифікацією. Крім того, вона заявила, що Українська Католицька Церква є фашистською і нацистською. Своїм висловлюванням професор Лакруа-Різ не тільки зневажила пам'ять невинних жертв, а й жертв інших геноцидів. Гірше того, її наклеп на Українську Католицьку Церкву слід розцінювати як етнічну ворожість.

У зв'язку з цим українська громада Франції надіслала листи професору Лакруа-Різ, ректору університету та міністру освіти, однак відповіді не отримала.

Зігнорував французький уряд і протест Світового Конгресу Українців.

Натомість П'єр Пранжер, колишній депутат парламенту Франції, у своєму листі до тодішнього президента Ширака (нащадка вірменського емігранта Ширакяна, до речі) висловився у цій справі дослівно так: "...професор університету мадемуазель Анні Лакруа-Різ, відомий історик, з квітня 2005 року стала жертвою кампанії погроз та залякування, в т. ч. й у формі фізичних погроз з боку націоналістів, нацистів та українських антисемітів, небезпечних антисоветських елементів".

Погляди Лакруа-Різ сповідують також інтернаціоналісти України. Так, в одному з випусків дайджесту лівої опозиції "Что делать?" опубліковано матеріал "Французькі висновки про голодомор суперечать дотеперішнім". У ньому, зокрема, зазначалося: "За оцінками французьких фахівців, демографічна криза, спричинена голодом та репресіями 30-х років, загалом забрала життя 4,6 мільйона українців, з яких безпосередньо від голоду померли 2,6 мільйона".

Знаємо, що це за "фахівці" і з якою метою вони фальшують українську історію. Злочини родичів прикривають. Тому й провадять скоординовану антиукраїнську кампанію під потужним прикриттям інтернаціональних владних структур обох країн. Тому й не дивно, що закордонна політика Франції характеризується постійною негацією України і тісним союзом із Росією та ще деким.

Щоправда, Саркозі пообіцяв у випадку приходу до влади полегшити візовий режим заробітчанам, очевидно українським теж. Однак завідувач відділу політики щоденної газети "Ля Круа" Матьє Кастане пояснив, що одне – виборна кампанія, а зовсім інше – політична реальність. Зрештою, українці-нелегали й так бажаніші для "французьких" підприємців раби, ніж негри чи араби: більш слухняні й менш вибагливі. І, найголовніше, висококваліфіковані. Та ще не домагаються політичних прав. Бо звикли до свого безправ'я ще в Україні. Адже сформувалися як особистості в процесі творення "единой историчeской общности – советского народа" та остаточно дозріли в умовах побудови "політичної нації", що, загалом, одне й те саме.

СУСПІЛЬСТВО СПОЖИВАЧІВ,

або Добре там, де нас нема

Палкі дискусії прихильників та скептиків щодо вступу нашої країни до ЄС чи НАТО не припиняються. Однак переважна більшість тих, хто розмірковує над цим питанням, звикли до традиційних кліше радянської доби...

П'ятдесят років тому ЄС називалося "Європейське Економічне Співтовариство". Ця торгівельна організація об'єднувала усього шість країн: Німеччина, Франція, Італія та країни Бенілюксу (Нідерланди, Бельгію та крихітний Люксембург).

Тоді його засновники навряд чи могли передбачити, що через десятиліття межі цього об'єднання розширяться на тисячі кілометрів, а повноваження охоплюватимуть усі сфери повсякденного життя європейців. Спільний ринок – це головний стовп ЄС, на якому 500 мільйонів споживачів, – товарів, капіталу та праці...

Для країн Східної Європи, які прагнуть вступити до ЄС, союз виглядає елітним клубом, в якому земля зі смаком молока та меду...

Європейці, які живуть у самому ЄС, своє життя не вважають аж таким безхмарним. Втім, спробуймо поглянути на ЄС очима його мешканців.

Вільне пересування. Єдині валюта та митниця усунули численні перешкоди на шляху мандрівників. Принаймні в межах країн Шенгенського союзу. Туристи з інших країн Євросоюзу тепер можуть отримати повну медичну допомогу в будь-якій країні ЄС, права водія діють по усій території Союзу, так само, як і водійське страхування, особливо, що стосується шкоди, завданої третій стороні.

Проживання за кордоном. Європейці вільні у праві вибору, де в межах ЄС їм жити і працювати. П'ятнадцять мільйонів уже скористалися цим правом. Пенсію британського уряду, живучи поза межами Британії, отримують 300 тисяч осіб. Є обмеження на ринку праці для новачків ЄС, але їх поступово скасують. Будучи громадянином однієї з країн ЄС, людина має право на соціальні виплати будь-якої іншої країни ЄС, якщо вона живе в ній.

Рівноправ'я та відсутність дискримінації. Однакова зарплата для чоловіків та жінок зафіксована в Римській угоді 1957 року. Директива 1975 року гарантує можливість жінкам, яких дискримінують за рівнем зарплати, подавати до суду. Нещодавно також працівники, що працюють на півставки (ними переважно є жінки) отримали такі самі права, як і ті, хто працює на повну ставку.

Відпустка. Директива ЄС "Про робочий час" гарантує 4 тижні оплачуваної відпустки на рік. У США подібного правила немає, там гарантовано лише 2 тижні. Та ж директива зобов'язує надавати 11 годин відпочинку на кожні 24 години, принаймні один вихідний на тиждень, і перерву, якщо робочий день триває понад 6 годин.

Навчання за кордоном. За програмою Еразмус тисячі студентів беруть участь у студентських обмінах. Студенти, які хочуть навчатися в іншій країні ЄС, платять за навчання менше, аніж ті, хто приїздять з-поза меж ЄС. Тривалість навчання для студентів ЄС може бути такою, яка необхідна для отримання диплома.

Повітряний транспорт. У Євросоюзі немає перепон для вільної конкуренції на ринку авіатранспорту: в 1980-х та 90-х роках набули поширення так звані бюджетні авіалінії, тобто авіалінії, що дозволяють подорожувати при невеликому сімейному бюджеті; від 1992 до 2000 року ціни на дешеві авіаквитки впали на 40%, а вибір авіакомпаній та рейсів збільшився майже на 50%.

Дешеві телефонні дзвінки. У 1990-х роках ЄС зруйнував монополії державних телефонних операторів. Наслідок: кількість операторів стаціонарних телефонів подвоїлася між 1998 та 2003 роком, швидко були запроваджені нові технології та нижчі ціни. Згідно зі звітом Єврокомісії, ціна міжнародних телефонних розмов у ЄС упала на 80% із 1984 року. Зараз ЄС зменшує вартість роумінгу на мобільних телефонах.

Захист споживача. Європеєць може повернути товар, куплений де завгодно в ЄС, якщо той поламався через два роки після придбання. Люди, що купують товари по Інтернету, телефону чи поштою, можуть передумати впродовж семи днів і відмовитися від придбаного без пояснення причин. ЄС забороняє фальшиву рекламу і вимагає, щоби всі продукти в продажу були безпечними. Покупці, які купують продукти для себе і вивозять їх власноруч до іншої країни ЄС, не платять ввізного мита.

Маркування харчових продуктів. За законодавством ЄС, всі інгредієнти, використані в харчах, мають бути вказані на пакунку. Будь-які генетично модифіковані інгредієнти мусять бути позначені так само, як барвники, консерванти, підсолоджувачі та інші хімічні добавки. Будь-який інгредієнт, до якого споживач може мати алергію, наприклад, горіхи, має бути позначений, хоч якою б маленькою була його кількість. ЄС забороняє використовувати назви, які асоціюються із певним регіоном, для продуктів з інших регіонів або нижчої якості. Так, Пармська шинка має бути певного гатунку і походити з-під Парми в Італії.

Чисті річки та повітря. ЄС вважається успішним у покращенні якості повітря, річок та пляжів. Країни-члени часом займаються цим самостійно, за власними графіками, проте бажання не відставати від сусідів пришвидшує прийняття законів. Покращення стану річок, наприклад, повернуло бобрів у дику природу в Британії. Різко скоротилася небезпека "кислотних дощів". Британія, яку раніше називали "європейською замурзою", скоротила викиди сірки на 73% з 1990 року. Тридцять років тому більшість британських пляжів не дотягували до стандартів Директиви ЄС щодо води для купання, а зараз 98% їх схвалено.

Підготував
Святослав ЯНКОВСЬКИЙ

Щодня на редакційний стіл лягає щонайменше десяток листів від наших читачів з різних куточків України. Люди пишуть нам про те, чим живуть низові осередки КУН, що їх найбільше хвилює і непокоїть у цей непростий час, висловлюють свою позицію щодо того чи іншого явища у політичному житті країни, закликають патріотичні партії згуртуватися навколо Президента України, відстоювати державний суверенітет і незалежність молодої країни.

Водночас наші автори засуджують далеку від національних інтересів діяльність уряду і коаліціянтів, піддають нищівній критиці продажність "п'ятої колони", яка з чужого голосу формує громадську думку, по-лакейськи догоджаючи "старшому брату"…

Пропонуємо вам, шановні друзі, підбірку листів читачів "Нації і держави", що, гадаємо, якнайповніше ілюструє багатобарвну палітру життя України.

ЩО І ЯК РОБИТИ

або **Прості відповіді на складні запитання**

У сучасній Україні, де фактично 80 відсотків населення становлять етнічні українці, боротьбу зі спекуляціями навколо державної мови час перевести із демагогічно-політичної площини в прозору. Тобто увести у правове поле держави кримінальну відповідальність для етнічних українців за підтримку інерції колишніх московських окупантів щодо їхніх намагань знищити єдину державність української мови, і в такий спосіб започаткувати процеси, метою яких є розчленування України. Чимало колишніх окупантів залишаються окупантами й нині, не визнаючи нічого українського, натомість живучи інтересами Московії і продовжуючи нищити українство.

На моє глибоке переконання, такий закон слід прийняти зараз, а ввести в дію через два роки. За цей час уся владна вертикаль – від Президента до органів місцевого самоврядування – має провести тотальну роз'яснювальну роботу серед людей про трагічні наслідки змосковщення українців в часи окупації, що тривали три століття. Необхідно донести до кожного, що самим лише лінгвоцидом навіть Москва, яка сльозам не вірить, не змогла б вирвати українську мову з душ українців. Бо ж процес наполегливого зросійщення постійно супроводжувався звинуваченнями в українському буржуазному націоналізмі не лише інтелігенції, а й робітників та селян, а також розстрілами, концтабірними катуваннями, голодоморами, цькуваннями, насмішками. Все це спонукало до необхідності заради порятунку життя приховувати чи змінювати свою національну приналежність, не лише рішуче переходити на імперську мову, а ще й для підтвердження свого "інтернаціоналізму" (під яким маскувалася нахабна фізіономія москвинського нацизму і шовінізму) попльовувати публічно на рідну мову як вторинну, селюцьку, неперспективну, відсталу, непотрібну. Створювались умови для того, щоб нові й нові покоління українців ставали яничарами, манкуртами, зрадниками і ліквідаторами всього рідного, які з плином часу навіть переставали помічати, що на незворотність цього процесу наполегливо працює вся імперсько-державна машина, винищуючи цвіт української нації, який намагався протистояти цій ході в небуття свого народу. Більшість змосковщених українців ще й сьогодні не знають, що було насправді, або ж вірять, буцімто так "істаріческі слажілась". Та жоден народ у світі не зрікається рідної мови, це завжди відбувається під тиском окупантів.

Необхідно донести до кожного українця, особливо у південно-східних областях, що за їхню нібито звичку розмовляти російською їхня Батьківщина – Україна – платила і платить мільйонами життів найкращих, найсвідоміших українців, і ще вимушена буде це робити. Якщо вони не усвідомлять важливості свого власного, а особливо в дітях і онуках, українського відродження.

Потрібно донести до свідомості кожного українця, що нацистська впертість окупантів фактично означає глум над українцями, їхнє приниження та поглинання України московитами.

Не концтабори, розстріли, голодомори, насмішки ми, українці, несемо московитській національній меншині в Україні, а цивілізовану, прийняту у всьому світі норму-вимогу: знати мову країни проживання і послуговуватися нею в державному житті, не забуваючи рідної та використовуючи її в своїх общинах. Щодо українців, то йдеться не про те, щоб примушувати кожного у похилому віці вивчати колись відібрану окупантами мову або примусово спілкуватися нею. Мова йде про непідтримку і супротив кожного українця знахабнілим вимогам окупантів примусити українців і далі обслуговувати їх їхнім "язиком", тобто надання йому статусу державного в Україні. Це по-перше.

По-друге, йдеться про сприяння кожним українцем своїм дітям у їхньому навчанні в українських школах, що є запорукою успішної кар'єри, а також суспільної вдячності й пошани. Відтак є необхідність вимагати від Президента, Верховної Ради, уряду і Конституційного Суду забезпечення конституційного порядку в країні. Тобто: кожній українській дитині – український дитячий садочок, школу і вищий навчальний заклад з україномовним навчанням.

По-третє, кожен українець, який володіє рідною мовою, має свідомо спілкуватися зі співгромадянами інших національностей лише нею. У цьому полягає й гуманітарна допомога порядним людям інших національностей у вивченні ними державної мови та олюдненні московських шовіністів.

Коли ми, українці, за місцем проживання поєднаємося в українські общини і колективно виконаємо перше, друге і третє включно з домаганнями дотримання конституційних гарантій через страйки, різноманітні протестні акції, і це побачить увесь світ, ми почнемо уповні ставати українцями, рятівниками своєї нації і держави, а також господарями на своїй землі.

Про відродження потрібно не лише говорити. Його необхідно творити.

Микола БІЛИЙ,
політолог

Є УКРАЇНСЬКА СИЛА!

Ліберали в усі часи були, є і будуть найпершими зрадниками, угодовцями і політичними торгашами. Варто згадати часи Центральної Ради та міжвоєнне УНДО. Однак ніколи не пізно зробити правильні висновки з попередніх помилок.

Повинні зрозуміти, що вибори і каденції – явища тимчасові, а наша Боротьба – категорія вічна. Саме час задуматися над формою, методами і змістом подальшої боротьби. Зразки маємо з практики славних попередників, варто пристосувати їх до теперішніх умов – і будемо мати формулу перемоги.

Діяти, діяти і ще раз діяти! Підконтрольні неукраїнцям ЗМІ не бачать нас? За піар треба платити? Активною дією треба створювать інформаційні приводи, і як наслідок – викликати захоплення! Нехай захлинеться жовчною слиною випуск новин, хай засмердиться від бруду бульварний листок, але українець дізнається, що є сила, яка відстоює українське на Українській землі, і повірте, друзі, голосувати він буде за цю силу, хоч щоб там казали брехливі соцопитування і дуті рейтинги. Борімося – поборемо. Нам Бог помагає. Слава Україні!

Вадим СОВА,
голова Білоцерківської МО КУН

РАНО РАДІЄТЕ, ЄВРАЗІЙЦІ!

Українська нація із зацікавленням поки що спостерігає, як євразійці, яких ми на нашу землю не запрошували, підкупом, зрадою манкуртів морозів і симоненків враз захопили парламент і уряд в державі та зі звірячою азійською ненавистю знущаються над Президентом-українцем.

Знущання чужоземної діаспори над українським Президентом – це знущання над українською нацією на її споконвічній землі. Ці євразійці напевно вважають, що стали неоколонізаторами українців на століття. Гірко помиляються у своїй самовпевненості.

Нині українська нація – не зацьковані феодалами кріпаки, хоча і вони створили козацтво та повставали проти гнобителів. Вивчіть, діаспораки, не промосковську, а чесну історію нашого народу, і ви переконаєтеся в гордості української нації, її самопошані, волелюбстві, хоробрості, неприйнятті колонізаторства. Хоча ви по-ординськи вперто не визнаєте і нашої історії, і нашої нації.

Польсько-Литовська імперія руками своїх магнатів і завезених на нашу землю євреїв-орендарів нещадно експлуатували, асимілювали, нищили українців. Під ударами українського козацтва ця імперія занепала аж до її колонізації сусідніми країнами.

Тюрксько-ісламська імперія три століття руками яничарів і татарів-васалів геноцидила українців. У часи "розвинутого" феодалізму ці зауральські й аравійські кочовики-ординці відновили рабовласництво і работоргівлю, вбили чи зробили рабами мільйони українців, багато міст і сіл пограбували, спалили. Українська нація пережила і це, відновилася. Козацькі чайки обстрілювали з гармат передмістя Стамбула. Хто ще це зміг робити у ті часи?

Нащадки кочовиків-золотоординців – московське православно-ісламське царство Росія – триста років нас КАЦАПИЛИ, І НІЧОГО НЕ СЦАПАЛИ. Так жартує українська нація. Ленінський єврейсько-більшовицький і сталінський "соціал-комунізм" розстрілами, голодомором, концтаборами-ГУЛАГами, виселеннями не змогли винищити українців. СРСР розвалився.

Все це приклади невдалих багатолітніх спроб убити українців. Тим більше не вдасться це зробити й нині.

Тож рано радієте, гості-євразійці. Думаєте, українська нація пробачить вам ваші злочини? Ніколи!

Забуваєте, що нині українська нація – європейська і демократична, освічена і культурна – має висококваліфіковану національну еліту. Ви не зможете ні знищити, ні підкупити мільйони кваліфікованих спеціалістів і молоді, які своїм інтелектом набагато перевищують українофобів-колонізаторів (морозів, мартинюків, януковичів, азарових, кінахів, клюєвих, табачників, симоненків, грачів, богатирьових, боких, кравчуків, цушків тощо).

Думаєте, якщо перетворили український парламент на чорної пам'яті партзбори комуністів, а уряд на засідання партбюро, нехтуєте Конституцію і закони, то вже пануєте над нацією? Прокиньтеся.

На захист Президента-українця, українського уряду і нації виступлять десять президентів, Майдан, молодь і навіть пенсіонери.

Вас підгодовують і обіцяють російську допомогу московські фанати-шовіністи? Даремно вірите і сподіваєтеся. Вони не мають реальної сили навіть у Російській імперії. Адже Російську Федерацію розхитують грізні відцентрові сили: пантюркізм, панісламізм, панкитаїзм, нарешті, демократія. Зверніть увагу на Татарстан, Башкортостан, Уральську республіку, Сибір, Якутію-Саха, Далекий Схід. Вони ненавидять Центр-Москву з її олігархами і криміналітетом, відроджуваною ВПК-хунтою, як ненавиділи й при СРСР. Усі великі колоніальні імперії розпалися, залишилися Китай і Росія.

Нині світ відкидає колонізаторство. І також не дасть неоколонізувати українську націю.Так що, панове діаспоряни на українській землі, припиніть українофобство.

Микола ГАЛИЧАНЕЦЬ,
м. Тернопіль

ЧУЖА ВЛАДА – НЕ СВОЯ

Недавно урочисто, за участю Януковича, Рудьковського та керівника Південно-Східної залізниці в Києві, відкрито першу чергу Дарницького вокзалу. В їхніх промовах було сказано, що ініціатором будівництва вокзального комплексу свого часу був член Партії регіонів, колишній міністр транспорту Кирпа. Але саме таку пропозицію я опублікував у газеті "Вечірній Київ" ще 25.06.1996 року під заголовком: "Що скаже на це київська влада". Влада тоді нічого не сказала. Не відповіла вона і на кільканадцять інших моїх пропозицій, надрукованих в тій же газеті у 1997–98 рр., хоча через деякий час тодішній мер Києва прийняв одну з них, побудувавши разом з міністром транспорту Кирпою залізничні платформи для електричок біля станції метро "Видубичі", що значно розвантажило станцію метро "Вокзальна" і зекономило багато часу сотням тисяч пасажирів, які тепер користуються залізничними платформами "Видубичі".

Якби мене запросили на відкриття першої черги вокзального комплексу в Дарниці, то я порадив би використовувати його не для того, щоб відправляти потяги до Луцька, як це зробили названі керівники, а для відправки потягів в Росію, держави Середньої Азії та в наші східні області. Саме для того, щоб розвантажити залізничний міст через Дніпро та зменшити відстані холостих перегонів потягів на відстій між рейсами. Я і пропонував збудувати Дарницький вокзальний комплекс, з якого мали б відправлятися всі потяги до міст Східної України і в Росію. Але урядовці про це не подумали і замість того, щоб зменшити навантаження на міст, збільшили його – адже раніше потяг Київ–Луцьк через Дніпро не переїжджав. А замість ігрових автоматів і пивних ларків порадив би відкрити магазини для продажу товарів садівникам та городникам, які звідси їдуть на дачі. Але влада про зручності для пасажирів не надто турбується.

Ще я порадив би прокласти другу колію від столиці в південному напрямку, тому що цей напрямок є перевантаженим. Наприклад, пасажири електричок, що прямують у миронівському напрямку через Трипілля, змушені інколи годинами очікувати, поки пройдуть зустрічні потяги. Звичайно, урядовці в електричках не їздять, то й не знають, мабуть, про це. А київського мера ці проблеми теж не хвилюють, інакше він захистив би права киян перед урядовцями. Зокрема, додав би у вихідні дні кілька електричок, як це роблять у демократичних країнах. Але навіть заборонити паління сигарет в тамбурах вагонів у нас нема кому. Зате знають, як підвищувати залізничні тарифи і включати до них плату за постіль для пасажирів, тривалість поїздки яких перевищує 4 години – незалежно від того, чи вдень вони їдуть, чи вночі!

Наші проблеми не цікавлять ні центральну владу, ні міську, бо обиди – чужинські. Тому займатися нашими, а не своїми проблемами чужій владі нецікаво. Наші владоможці настільки далекі від проблем та пропозицій громадян, що складається враження, ніби вони живуть десь дуже далеко.

Валентин КОЖЕВНІКОВ,
кандидат географічних наук,
академік Академії оригінальних ідей

ЗАЯВЛЯЄМО ПРО СЕБЕ НЕ ВПЕРШЕ...

Указ Президента від 14-го жовтня 2006 р. про всебічне вивчення та об'єктивне висвітлення діяльності українського визвольного руху та сприяння процесу національного примирення показав наміри діючого Президента. Два його попередники були вірними прислужниками Москви, тож про наші національні інтереси не дбали. Та й сьогодні влада належить комуністам, хоч можуть вони називатися і соціалістами, і регіоналами.

І все ж Указ Президента маємо виконувати, не чекати, поки влада розробить заходи, так звані "спеціалісти" почнуть "вивчати" та "висвітлювати" наші визвольні змагання. З газетою "Нація і держава", де надрукований указ, я звернувся у відділ внутрішньої політики міськвиконкому. Було здивування, але спротиву не було. Я побажав виступити перед працівниками міськвідділу МВС. Як досвідченому лекторові, мені не відмовили. Зателефонували у міськвідділ міліції, аби там підготували аудиторію. І коли я прибув туди, то був здивований: зала переповнена! Організатор заходу, заступник начальника відділу, повідомив:

– Перед Вами виступає голова міської організації КУН, голова міського братства ОУН-УПА... На підставі Указу Президента він розповість про діяльність вояків Української Повстанської Армії. Розповість не з прочитаного, а як свідок тих далеких подій, активний учасник.

Мене вразила уважність слухачів. Я вперше виступав у своєму місті перед правоохоронцями на таку складну, незнайому їм тему. Для офіцерів міліції було новиною, що на території Дніпропетровської області в роки війни діяв п'ятитисячний загін УПА.

Найближчим часом хочу виступити перед студентами міста, старшокласниками шкіл та учнями міського гірничо-вугільного училища.

Григорій ІЛЬЧЕНКО,
голова міського братства ОУН-УПА,
м. Першотравенськ,
Дніпропетровська область

ПРОБУДЖЕННЯ ГРОМАДЯНИНА

"Боляче, що українців на своїй землі чужинці вважають бидлом", – написав у листі на ім'я Голови Конгресу Українських Націоналістів Олексія Івченка двадцятичотирирічний житель міста Цюрупинська Херсонської області Олег Єремець. 15 грудня 2006 року до пана Олега потрапили кілька примірників газети "Нація і держава" (№48-49). "Я був дуже здивований та вражений, – пише він, – що у нашій країні ще є люди, які намагаються відродити Україну як єдину родину, вшанувати пам'ять гідних земляків-героїв, нарешті, відкрити українцям очі на те, що ми справді нація, яка має стародавнє коріння та заслуговує на щасливе життя".

Наш читач зізнається, що його завжди дивував факт, що в Україні існують союзи росіян, татарів, румунів, болгарів, які гуртуються задля відстоювання своїх прав та інтересів. "Чому ж українці не намагаються навіть у себе вдома бути сім'єю, чому нам байдуже до свого ж лиха?", – з тривогою запитує Олег Єремець. "Вважаю, що Ви робите велику справу, намагаючись об'єднати українців, відродити в серці кожного громадянина гідного патріота своєї держави, привернути увагу молоді до своєї країни – єдиної на цілий світ, тому що вона – Батьківщина, а Батьківщина – лише одна. Стояти осторонь, коли є можливість допомогти – не в моїх правилах. Тож якщо вам потрібна допомога у вашій нелегкій справі, я як громадянин своєї Батьківщини вважатиму це своїм обов'язком".

Марта РИМАР

Від редакції. Пане Олеже, сердечно дякуємо за розуміння і добрі слова. Ми зворушені тим, з якою небайдужістю Ви, молода людина, сприймаєте спільні негаразди українців та як точно бачите корінь проблем, що заважають нашому народові вибудувати заможну українську Україну на рідній землі. Ваші слова живлять віру в те, що Україна ніколи не залишиться без Вірних Лицарів, котрі за різних історичних обставин боронили і боронять її волю, честь, гідність. Якщо бажаєте знайти однодумців та прислужитися Україні – звертайтеся до Херсонської обласної організації КУН за телефономі (0552) 26-50-56, яку очолює теж молодий, енергійний Іван Реуцький. Принагідно, коли будете в Києві, заходьте до редакції газети "Нація і держава".

КРОВ ЛИЛАСЯ НЕМАРНО

Гомоніла Україна,
Довго гомоніла,
Довго, довго кров степами
Текла-червоніла.

У цих рядках з Шевченкової поеми "Гайдамаки", як море у краплі води, відбилася вся історія багатостраждального українського народу. Важко назвати якийсь історичний період, коли б вороги не нищили нещадно українців. Наш найлютіший ворог Москва намагався злочини проти українців перекласти на самих українців.

Так, ще нерідко зустрічаються серед нас "мудреці", які вважають, що і на рахунку Української Повстанської Армії було чимало злочинів, бо, мовляв, всюди трапляються погані люди. Такі "філософи" не розуміють, що зло і злочин несумісні з ідеалами національно-визвольної боротьби, і всі ті злочини, що приписуються УПА, – то звичайнісінький бруд, яким чесних героїв обливали і продовжують обливати московські провокатори і демагоги. Ще й досі по нашій землі бродять найманці, що колись під маскою бандерівців коїли злочини проти України. А дехто з них під тягарем неспокійного сумління починає каятися і сповідатися.

Ось що писав один із таких нещасних: "Я – колишній солдат спецгрупи НКВС, яка під маскою бандерівців у 1944–1945 роках організовувала масові вбивства невинних людей на Тернопільщині. Ми знищили не один десяток громадян нібито за симпатії до совєтської влади. І я на схилі віку хочу розповісти правду про те, що тоді коїлося.

Мені й досі, як у страшному сні, ввижаються дітки, яким було по 10–12 років. Вони благали нас не вбивати їхнього татка. Хлопчик, вирвавшись з рук нашого старшини, вкусив його за палець. Старшина, вхопивши хлопчика за ніжки, з розмаху вдарив його головою об стіну. А я тим часом займався двома дівчатками. Зі страху вони заніміли, не розуміючи, що робиться. Я їх застрелив. А батько й мати, думаючи, що ми бандерівці, намагались нас переконати:

– Хлопці, ми ж ні в чому не винні! Наші сини не з доброї волі пішли в червону армію! Їх силою забрали!

Ми, звичайно, були нещадними..."

Дорогою ціною дісталася нам наша державна незалежність. Тож ми сьогодні зобов'язані добре знати історію нашого народу, щоб обрати правильну дорогу до славного майбутнього, щоб можна було впевнено сказати: кров, пролита нашим народом, була немарною.

О. АПОСТОЛ,
учитель-пенсіонер,
с. Лосківці на Тернопільщині

ГРАФУ ПРО НАЦІОНАЛЬНІСТЬ – В КОНСТИТУЦІЮ

Я, Іван Григорович Кассала, в Італії можу вважатися італійцем, бо маю італійське прізвище. Але "Кассала" є в усіх енциклопедіях світу, бо в Африці, в Судані, існує місто і провінція Кассала. Я не лише передплачую "Націю і державу", а й перечитую кожне число, бо, на мою думку, кращої газети немає. У моєму улюбленому виданні 23 січня 2007 року опубліковане звернення до керівників нашої держави під заголовком "Відповідальність перед Україною". В одним із пунктів, запропонованих Павлом Мовчаном від імені Всеукраїнської народної ради національно-державницьких партій та громадських організацій, сказано: "Скасувати постанову Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2002 року за №1367 щодо знищення у паспорті графи про національність".

Я запитую: чому особисто мою національну приналежність знищили 1996 року, коли вищезгаданої постанови Кабміну ще не було? Мені видали паспорт 29 липня 1996 року у місті Камінь-Каширському на Волині, і там вже не існувало графи про національність. То що це за постанова 2002 року? Виходить, що паспорти, як писав Павло Глазовий, робили в Тель-Авіві для таких євреїв, як Наталія Вітренко, щоб зробити Україну колонією Вадима Рабиновича? Я не проти дружби з Ізраїлем, але без хамства. Бо я – українець, і не треба перетворювати мене на людину з космосу, яка родом чи то з Венери, чи з Марса. І я запитую: який Закон, прийнятий Верховною Радою чи підписаний Президентом, скасував мою національність? Ніякий.

То ми що, не козаки, не українці? Вже час на повен голос порушити питання про те, хто і на яких підставах вилучив графу про національність з паспортів громадян України та зробити все, щоб якнайшвидше виправити інтригу українононенависників.

Іван КАССАЛА

МОЖЕ, ХТОСЬ ВПІЗНАЄ СОРАТНИКА...

З цієї фотокопії (перефотографованої з оригіналу в 1992 р.) на нас дивляться люди, які понад усе любили Україну і за її волю боролися різними методами, в тому числі і тими, якими володіють священики УГКЦ. 18 квітня 1957 року ці патріоти зустрічали Святу Пасху в Мордовській АРСР, пос. Соснова, в 7-му табвідділі. Серед них були і комітетники, які організували повстання влітку 1957 року, за що зазнали тяжких репресій.

На жаль, я не можу назвати ні прізвищ, ні імен цих мужніх людей. Тож, можливо, хтось із них, побачивши це фото, розкаже на шпальтах газети про свою долю, про товаришів, які не дожили до наших днів.

Те повстання мало колосальний вплив на подальшу долю політичних в'язнів. Табірне життя набагато поліпшилося. Головне, що від політичних відокремили побутовиків, після чого не стало в таборі ні сварок, ні бійок, ні різанини. Запровадили 8-годинний робочий день, виконання плану з заліками. Хоч і мізерну, почали давати зарплату. Запровадили буфети, урізноманітнили харчування. Почали діяти різноманітні курси. Ув'язнені дістали право збиратись більше трьох.

Вечорами в таборах залунали українські народні і стрілецькі пісні. Можна було раз на квартал одержувати посилки, дозволили зустрічі з рідними і передачі. В таборі з'явилися книги, навіть такі, як мемуари Гопкінса і Рузвельта, газета польських українців "Наше слово", антології української літератури і поезії. Організувалися футбольні команди "Дніпро І" і "Дніпро ІІ". Правда, після баталій з "Прибалтикою" і особливо з росіянами зчинявся такий крик, що незабаром табірне начальство заборонило футбольні матчі.

Доземний мій уклін усім тим, хто брав участь в славному повстанні, такий привіт від колишнього політв'язня!

Іван ОНИЩЕНКО,
с. Лебедин, Шполянський район,
Черкаська область

ЗМОСКОВЩЕННЮ НАШИХ ДІТЕЙ – НІ!

Українці понад 350 років боролися за те, щоб стати вільними у своїй державі, щоб душителі нашої мови, культури, духовності і національного патріотизму одержали належну відсіч. І, слава Богу, ми вже маємо свій гімн, герб-тризуб, синьо-жовтий прапор. Та цього ще дуже мало.

Так, нині кожного ранку лунає в ефірі український Гімн, але піп московський веде російською мовою молитву. Невже ж не знайдеться українського священика для 1 каналу.

До якого часу російськомовні табачники, януковичі, азарови, цушки, кінахи та їм подібні будуть вчити нас, як нам жити в Україні? Чому українців мусить розмовляти з Затуліним, Лужковим і Жириновським російською мовою? Чому малий зазомбований хохол по телебаченню плаче: "Я не хочу ходить в украинскую школу". Чому я, українець, маю платити податки для того, щоб фінансувати іноземну московську мову? Хіба можна уявити Західну Європу, де німці вивчали б італійську, а свої німецькі школи закривали, де б американці вивчали б, скажімо, китайську, а своєї мови цуралися?

Комуністи сьогодні опитують південну частину України, чи бажають тамтешні українці вступати в НАТО? А чому не питають, чи хочуть українці жити так, як живе вільний світ, з такою, як там, зарплатою і пенсією?

Мільярдеру Ахметову, котрий має можливість дати Януковичу велику суму грошей на виборчу кампанію, Янукович, прийшовши до влади, за кілька років поверне витрати, а українці, котрих в Україні 77%, будуть у Ахметова рабами, тож і мовою його розмовлятимуть.

З 1686 до 1990 рр. російськими шовіністами, як царськими, так і совіцькими, було видано 90 указів про заборону всього українського, починаючи з духовності. Сьогодні змосковщення наших дітей триває. Тож маємо докласти всіх сил, щоб Україна, нарешті, вийшла з того історичного штопора, в який вона потрапила з вини своїх нерозумних дітей.

Петро ГАЛАНИК,
м. Стрий

"УЧІТЕСЯ, БРАТИ МОЇ..."

На жаль, наш народ давно вже блукає в неправді, як в тумані.

Для того, щоб вийти, нарешті, з мороку дезінформації, кожен українець має прислухатися до голосу Тараса Шевченка:

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте...

Нам потрібно багато україномовних книг, газет, журналів, звуко– і відеозаписів та інших інформативних матеріалів. Люди, які займатимуться продукуванням та поширенням такої продукції, мають чітко знати і вміти захищати свої права та обов'язки. Слід мати відповідні бізнес-плани та пакети документів.

Віриться: в Україні, яка очиститься від неправди після дострокових виборів, земля орендуватиметься, в першу чергу, під книжкові та пресові кіоски, а не під ларки для продажу цигарок та іншої отрути.

В. ІЛЬЧЕНКО,
м. Новомосковськ,
Дніпропетровська область

Михайло ШУЛЯК,
член АДГУ

ГОЛОДОМОР-33. ПАМ'ЯТІ ЗНИЩЕНИХ УКРАЇНЦІВ

ПАМ'ЯТАТИ ВІЧНО

Вже прийнятий Верховною Радою Закон, яким визнано голод 1930-х років геноцидом українського народу, але не встановлено День пам'яті у відповідний час і монумента у належному місці. Не так давно відбулися парламентські слухання з вищезгаданих питань, на яких побував член Асоціації дослідників голодоморів Михайло Шуляк, який ділиться своїми думками і вносить пропозиції.

Побачивши мене на світлині у парламентській газеті "Голос України" за 14 лютого 2003 року, редактор відділу патріотичної газети запитав, які почуття у мене були від перебування у кріслі народного депутата України. Я відповів, що почувати себе гостем приємно завжди і скрізь, але щоб відтворити те, що відчувалося б на місці депутата, треба заслужити право бути обраним в народні депутати, а відтак і нести велику відповідальність, яка на тебе буде покладена парламентськими обов'язками. Та найголовніше – підтвердити своєю діяльністю виявлену тобі народом довіру.

На жаль, те не відчувалося у виступі вихованця генсеків КП СРСР і спадкоємця персеків КП УРСР, орендатора парламентського крісла ВР 5-го скликання і лідера фракції носіїв депутатських фраків і значків неіснуючої держави – московської "Малоросії", тобто, УРСР, Петра Симоненка. Він пробував заперечувати авторство і виконання політики голоду-геноциду комуністичною партією СРСР. У його виступі звучали нотки ностальгії за московським ярмом і своїми московськими "подільниками" з білокам'яної.

Як колись, так і сьогодні він сидить у депутатському кріслі нечинного парламенту і сповідує більшовицькі ідеї, бажання й почуття. Їх можна висловити, перефразувавши слова поета Василя Симоненка у вірші "Герострат": "Натиснув я на депутатську кнопку, і Путін мені груди лоскотить". Ці слова можна сміливо переадресувати не тільки комуністичному секретареві Петрові Симоненкові. Адже, слухаючи виступи новітніх московських васалів, переконуєшся, що саме такі їхні думки, враження і почуття від перебування у кріслах депутатів розносяться телеканалізацією московського штибу в Україні і патентованими радіохвилями по всьому світу.

З виступів Петра Симоненка зрозуміло, що він виколисує ідеї нової революції, в тій же колисці, яку підібрав на смітнику історії. За допомогою "старших братів" революційним паровозом з Москви і Петербурга ("Іного нет у нас путі, в руках у нас вінтовка") йому доставили у Київ і ленінського броньовика "путіловського рабочего" для віджилення мертвих ідей.

Чи виголосить П. Симоненко слова покаяння за вчинений своїми ідеологічними батьками геноцид і чи приєднається до ініціативи щодо встановлення Дня скорботи і монумента загиблим, та за чий рахунок? Чи, може, списуватиме на посуху та говоритиме про те, що держава рятувала хліборобів, даючи їм зерно зі

"своїх мізерних запасів"..., які й вимела в селянства.

А ще нагадаємо, що жертвам блокадного Ленінграда віддана вся Піскарівка, де й споруджено величний меморіальний комплекс. На його побудову пішли кошти з усього СРСР, і з України зокрема, хоча вона до тієї трагедії рук не доклала. Чи докладе Росія зусиль, чи виділить Петербург і Москва кошти на побудову монумента жертвам, влаштованого "старшим братом" голоду в Україні, чи оплатить наше горе, як Німеччина свої гріхи у Другій світовій війні?

Москва вивозила хліб не тільки у 30-х роках в Німеччину, а продовжувала це робити і після війни. Зокрема, забезпечуючи Москву і Ленінград українськими харчами "за вищою категорією", залишаючи народу-годувальнику недоїдки зі столу того ж таки "старшого брата". Він же в Україні вже і в наш час загріб майже все.

Даремно й говорити про наших "землевласників", які ледь зводять кінці з кінцями. Мені згадується і "своя" новітня непманша, яка за громадські гроші побігла попід хати просити довіри в парламент, щоб вилізти "із грязі в князі" і стати в рівень... з такими ж перефарбованими "перебудовниками" народного життя. Надалі вона випросила мандат, пропонуючи партійному блоку продавати села діаспорі, зрозуміло, разом з людьми.

Такі особи нагадують більшовицьких відьом, які кричали "іді, товаріщ, к нам в колхоз!" Потім вони на червоній мітлі влітали в комин, щоб вимітати в селянина останню зернину, спроваджуючи на той світ годувальників, про що нащадки більшовиків заявляють: "цинічная ложь – голод 1933 года!" Більш "поміркованi" визнають жертвами голоду невеличку кількість, і то – комуністів. Це замість того, щоб визнати загиблими всі 15 мільйонів хліборобського населення.

Чи така кількість голодних лежить на Піскарівському цвинтарі, як жертв голодомору 30-х років, та й не тільки, по всій Україні? Чи приїде в Київ на відкриття монумента жертвам людомору 1930-х років російський народний хор імені П'ятницького зі своєю піснею-реквієвом, як у 1967 році Черкаський народний хор їздив у Москву на відкриття пам'ятника лише одному невідомому солдатові? Чи приїде Президент Росії на поклін перед пам'яттю і монументом жертвам своїх вихователів? Чи вони здатні тільки на те, щоб здерти останню сорочку з "молодшого брата" і задушити його в своїх "дружніх об'ятьях", в кігтях реанімованого двоголового коршуна в гербі? Чи вони здатні лише грабувати і забирати наші гроші на будівництво в Москві меморіалу на Поклонній горі, щоб ми поклонялися тим, хто кидав нас під гусениці танків та на амбразури, а позаду підганяв "заградотрядівським" свинцем? Досить примушувати нас увічнювати пам'ять тих, хто в Сеймі втопив Батурин, у крові – Крути та Базар, а в мирний час кидав у пекло Афганістану.

Нас виховали занадто терплячими – прощати ворогам усе, залишити собі надію тільки на те, що все само собою станеться: "Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці...". Але поки сонце зійде, роса очі виїсть. Закон ВР України, яким голодомор 1932–1933 рр. визнано геноцидом, прийнято з ганебною поблажливою скидкою – правом комуністів і надалі не визнавати свій злочин геноцидом. За аргумент узяли заяву комуністів про те, щоб не було позбавлення свободи слова. Додам – брехливого.

Не забуваймо про те, що робили комуністи з нашим словом правди – вони ще не так давно ув'язнювали навіть за читання праці Івана Дзюби "Інтернаціоналізм чи русифікація?" Варто нагадати і про те, що в Ізраїлі діє закон про кримінальну відповідальність навіть за сумнів у правдивості цифри і навіть в існуванні голокосту як факту. Безсумнівно, це зроблено для того, щоб не тільки не вертати Німеччині мільярди доларів, а й щоб стягнути їх з дуже сумнівних "співучасників" голокосту.

Прийнятий парламентом 5-го скликання закон фактично дає право сумніватися в геноциді українського народу. Тож КПУ, Москва і "богообрані" інструктори-співучасники геноциду українського народу вважатимуть за можливе не тільки відмовити в компенсації за жертви, матеріальні збитки і втрачену вигоду, а й протестувати проти прийнятого Верховною Радою закону – і подавати до суду позов про скасування закону, яким визнано голодомор геноцидом.

Натомість діють їхні надпотуги з метою позбавлення нас правди методом полювання на слово правди, його носіїв.

Чи настане кінець нашому терпінню, чи безперестанно підставлятимемо і праву щоку, аж поки виб'ють і щелепи? Досить допомагати "старшому братові" та "богообраним" накидати на нас дипломатичний зашморг! Час взятися за розум. І – до дії! Щоб не було ні оновлених союзних договорів, ні сталінських конституцій, ні суверенних і незалежнодержавних самознищувальних законів.

м. Київ

ЗЛОЧИНАМ НЕМАЄ ПРОЩЕННЯ

Ветерани вимагають суду над комунізмом

Черкаське обласне відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів звернулося з відкритою заявою до Президента України Віктора Ющенка з вимогою заборонити комуністичну ідеологію і комуністичні організації в Україні та вимагаючи міжнародного суду над КПРС-КПУ. Приводом стала кругла дата: у листопаді 2007 року виповнюється 90 років більшовицькому заколоту в Петрограді, що започаткував найтрагічнішу, найкривавішу епоху в історії людства, очолювану найбільшим світовим тираном – Ульяновим-Леніним.

У зверненні, зокрема, зазначено, що з перших днів панування московські комуністи всю свою ненависть спрямували проти української нації, уже 1918 року вчинивши збройний напад на молоду Українську Народну Республіку. Аби знищити опір українців, більшовики організували масові репресії, колективізацію та голодомори, що забрали 20 мільйонів життів українців. Саме більшовицький режим спровокував Другу світову війну, у якій українці стали гарматним м'ясом для більшовицьких воєначальників та кривавого тирана Сталіна. Україну фактично віддали на поталу фашистам. Загинули та були вивезені до Німеччини й Росії понад десять мільйонів наших співвітчизників. Якби не мужність вояків Української Повстанської Армії, які стали на захист Батьківщини, жертв було б набагато більше.

Не менш трагічною була й повоєнна історія України: на каторгах та у засланнях опинилися герої УПА, українські священики, національна інтелігенція. Комуністичний режим продовжував планомірно зросійщувати українську націю. Тих, хто зберігав у серці любов до України, оголошували буржуазними націоналістами і піддавали репресіям. Лише із здобуттям незалежності, наголошується у зверненні, в Україні почали відкрито говорити про злочини комуністичного режиму, з'явилися наукові праці, що досліджують цей трагічний відтинок української історії, створено Український Національний комітет з організації Міжнародного суду (Нюрнберг-2) над КПРС-КПУ. Комітетом здійснено вагому роботу зі збору документів та організації громадських слухань, що засуджували злочинну діяльність комуністичної партії. Проте всі ці дії забезпечили лише політичну оцінку діяльності КПРС-КПУ, здійснену на рівні демократичної громадськості, і жодних юридично-правових наслідків вони не мають.

Черкаські ветерани вважають, що настав час на державному рівні дати політико-правову оцінку злочинній діяльності КПРС-КПУ, як це зроблено стосовно Голодомору 1932–33 років. Українська нація як така, що найбільше постраждала від експерименту з впровадження комуністичної ідеології, заслуговує на те, щоб будь-які прояви комунізму в Україні були заборонені та відбувся суд. Лише таким чином можна усунути одну з найбільших перешкод на шляху до побудови незалежної української України. А головне – мають бути покарані ідеологи та виконавці злочинів проти української нації.

У заяві Черкаського обласного відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів, одноголосно, ще до Указу Президента про розпуск ВР, прийнятій загальними зборами, також міститься ціла низка вимог до Президента та Верховної Ради України. А саме: скасувати як незаконну юридичну реєстрацію КПУ; провести 2007 року судове розслідування злочинів КПРС-КПУ на території України, позивачем у якому має виступити український народ; законодавчо вирішити питання про заборону будь-яких політичних партій, програми яких базуються на марксистсько-ленінській ідеології, а її пропаганду визнати антидержавною діяльністю; прийняти закон "Про люстрацію", яким заборонити колишнім партійним функціонерам працювати у державних установах, організаціях, підприємствах; у законах про вибори депутатів усіх рівнів визначити, що депутатами не можуть бути керівники та ідеологічні працівники КПРС-КПУ; визнати УПА воюючою стороною, яка боролася з фашизмом та комуністами за незалежність України; прийняти Закон "Про ліквідацію символів тоталітарного режиму колишнього СРСР, радянських республік та КПРС на території України"; скасувати всі пільги колишнім керівникам КПРС-КПУ та працівникам ВЧК-ГПУ-НКВС-МДБ-КДБ; порушити кримінальні справи проти конкретних осіб – ідеологів та виконавців злочинів проти української нації.

Підготувала Марта РИМАР

У надзвичайно тяжких умовах, з величезними втратами доводиться українському народу продовжувати віковічну боротьбу за незалежність, за саме своє існування. Змагаються не дві України, не Схід і Захід, не просто два угруповання з різними інтересами, як твердять доморощені політики та політологи, а вслід за ними недостатньо обізнані з нашою історією і близькозорі закордонні коментатори.

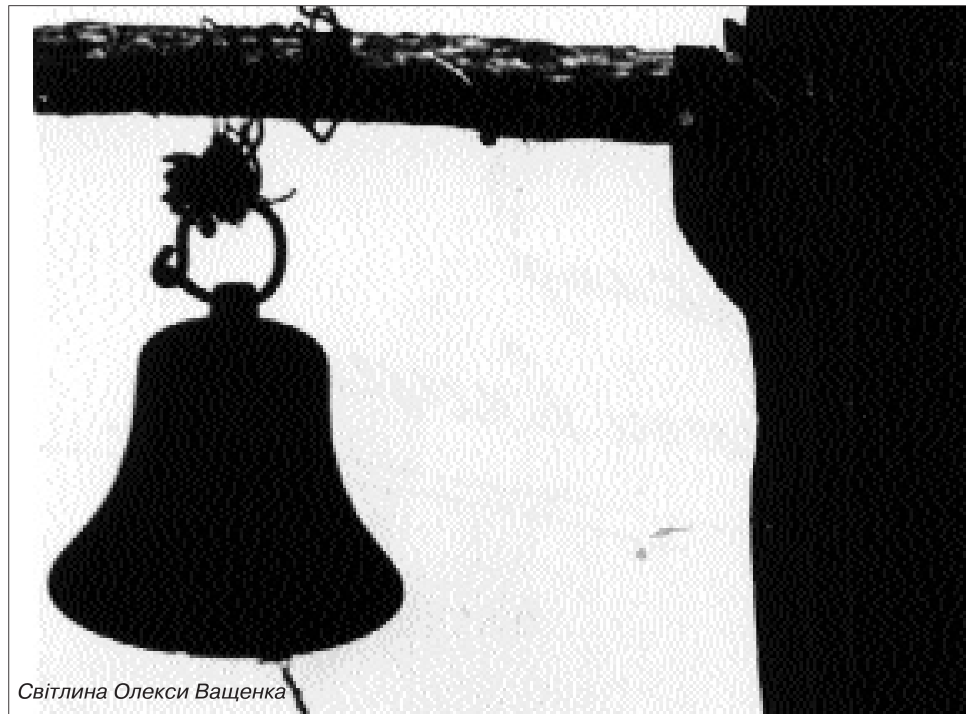
Промосковські політики часто звинувачують українців у тому, що вони, мовляв, не вміють не сердити "старшого брата", рвуть дружні контакти з ним. Вже те, що кандидат на посаду міністра закордонних справ Володимир Огризко посмів під час офіційної зустрічі розмовляти зі "старшими братами" не їхньою мовою, зробило його фігуру одіозною в очах проросійської парламентської більшості. В жодній європейській державі, що входила колись до складу російської імперії або була її сателітом, не могли б набрати такої ваги політичні сили, що ведуть затяту антинатівську пропаганду. Майже одностайно Державна Дума Росії стала на захист "українського парламенту", розпущеного Президентом України Віктором Ющенком. Таку ж позицію зайняла Українська Православна Церква Московського Патріархату. Захищаючи інтереси російської імперії, всі її слуги та прислужники знову намагаються нав'язати нашому народові облудне гасло "Навіки з Московією", яке вже неодноразово доводило Україну до катастрофи. Чого варта трагедія Крут – загибель трьохсот юнаків – київських студентів та гімназистів, які, погано озброєні і одягнені, не навчені як слід військовій справі, стали на бій з озброєними до зубів, десятикратно переважаючими чисельно більшовицькими червоногвардійцями та матросами, чий "вождь" Володимир Ульянов демагогічно заявляв, що "тільки при єдиній дії пролетарів великоросійських і українських вільна Україна можлива".

Василь ЗАЄЦЬ
"Нація і держава"

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

ПРАВДА ЗРОБИТЬ НАС ВІЛЬНИМИ

Світлина Олекси Ващенка

Відтоді минуло дев'яносто років. Україна вже спромоглася поставити зворушливий пам'ятник своїм юним героям. Але й досі чимало етнічних українців, людей високоосвічених, з багатим життєвим досвідом, продовжують не тільки проповідувати спасенність міфічної дружби з Москвою, а й завзято поборювати всіх тих, хто не хоче йти у фарватері імперської політики Кремля.

Цей специфічний феномен – задавнена хвороба духу, надто поширена в українському суспільстві, потребує негайного і посиленого лікування. Ліками має стати належне знання історії рідного народу, особливо історії його національно-визвольних змагань. На превеликий жаль, здобуття державності не стало початком духовного пробудження українців. Навпаки, користуючись слабістю постколоніальної держави, політичною неграмотністю переважної більшості громадян, влада, очолювана вчорашніми вірними слугами Кремля, яка ніколи не ставила інтереси України, її майбутнє вище своїх особистих і корпоративних цілей, зробила все для того, щоб позбавити широкий загал доступу до джерел історичної правди, нав'язати їм облудні орієнтири, популяризувати в ролі наставників історичних діячів, заражених бацилами москвофільства, внаслідок чого вони завдали величезної шкоди нашій визвольній справі. До таких, у першу чергу, слід віднести широковідомих до більшовицького перевороту Михайла Драгоманова, Михайла Грушевського та Володимира Винниченка. Кожен з них зробив вагомий внесок в українську культуру, був причетний до процесу українського національного відродження, що стало причиною замовчування їхньої творчості, звинуваченої в "українському буржуазному націоналізмі" протягом тяжких десятиліть більшовицького режиму. Завдяки цьому в уяві пересічного українця згадані діячі були оточені ореолом борців за незалежну Україну, тож багато наших співвітчизників як національну євангелію сприйняли, наприклад, тритомник Володимира Винниченка "Відродження нації", опублікований автором у Відні 1920 року. Репринтне відтворення того видання випустило Видавництво політичної літератури України вже в 1990 році, тобто ще за комуністичного режиму. Цей факт заслуговує особливої уваги, роздумів і відповідних висновків.

Ще в кабінетах секретарів ЦК КПУ висіли портрети Леніна, на сторінках газети "Правда Украины" паплюжилися акції Народного Руху України та Гельсінської Спілки, а вже з волі тих же партійних бонз в духовний обіг українця запускалися ідеї, що їх сповідував колишній голова уряду Української Народної Республіки Володимир Винниченко.

1991 року київське видавництво "Либідь" випустило великим накладом "Вибране" Михайла Драгоманова – затятого москвофіла. Невдовзі після проголошення незалежності України його іменем було названо педагогічний інститут у Києві.

Вулицю, на якій розміститься будинок Верховної Ради України, названо іменем колишнього голови Центральної Ради, теж переконаного москвофіла Михайла Грушевського. Золотом поблискує пам'ятник йому на вулиці Володимирській, поруч з будинком, де працювала Центральна Рада. Книги професора виходять досить часто і солідними накладами. Випущена товстезна книга "Великий українець", присвячена Михайлу Грушевському.

Не те з творами Миколи Міхновського, Дмитра Донцова, Євгена Коновальця, Степана Бандери, Ярослава Стецька... Тільки на початку існування незалежної України їхні творіння можна було дістати завдяки продавцям газет і книг на майдані Незалежності. Та дуже скоро влада покінчила з таким своїм недоглядом. Вона ж подбала, щоб згадані імена не нагадували про себе у назвах вулиць, площ, навчальних закладів, в спорудженнях на їхню честь монументах.

У чому ж причина такого різного ставлення до діячів, які, здавалося б, боролися за одну справу – за волю і долю українського народу?

У книзі активного учасника національно-визвольної боротьби Романа Млиновецького "Нариси з історії українських визвольних змагань 1917–1918 рр." (Про що "Історія мовчить?") знаходимо відповідь на це запитання: "...на превеликий жаль, довге перебування в чужинецькому ярмі позначилося на нашому насвітлюванні історії так, що ми й досі надто часто "забронзовуємо" ті постаті козацької доби, які "удостоїлися признання" чужинців – окупантів (аж ніяк не за заслуги перед власним народом!) і негативно насвітлюємо те, що ті чужинці засуджують.

...Загрожуюче стоїть справа з історією нашої визвольної боротьби 1917–22 рр. У тих роках вдалося захопити вплив на розвиток подій та пресу власне наним "автономістам", ворогам ідеї відновлення держави предків, відновлення цілковитої самостійності України. Саме ці автономісти своєю ортодоксією у справі автономії і тільки автономії спричинилися у великій мірі до катастрофи, що нею закінчилися ті змагання, а опинившися по спричиненій ними катастрофі на еміграції, звичайно, використали частину вивезених державних грошових засобів на те, щоб скинути з себе відповідальність в очах сучасників і майбутніх поколінь шляхом публікування неповних, високотенденційних, а навіть сфальшованих описів подій і видавання спрепарованих у власному інтересі матеріалів до історії визвольної боротьби.

...Почала вироблятися стандартна, шкідлива і далека від правди "історія визвольних змагань". І ця історія вражає особливо тим, що в ній немає місця власне для опису діяльності тих, хто кров'ю своєю заклав підвалини для дальшої визвольної боротьби, що промовчано також і про тих, хто від початку вказував правильний шлях, коротко – забуто саме тих, кому у величезній мірі справді завдячуємо і проклямування Української Держави, і величезний здвиг у всіх ділянках національного життя. Саме вони викреслені з числа борців за визволення України, а заслуги на полі культурного будивництва все частіше і частіше приписуються людям, які майже нічого або й нічого не зробили для культурного відродження України".

Наведений Романом Млиновецьким список книг колишніх діячів Української Народної Республіки, недолуга політика яких стала причиною національної трагедії, починається спогадами Володимира Винниченка "Відродження нації". Цей тритомник – класичний зразок писанини політичного банкрута, який видає себе за мудрого і палкого борця за Україну, що нібито разом зі своїми однодумцями так багато зробив для неї: "Третій Універсал викликав швидше чуття глибокого задоволення, чуття розрішеної справедливості. Тепер, нарешті, ми могли творити життя по нашому образу й подобію, і тільки по нашому. Тепер ми мали всі засоби для того. Всі державні апарати переходили до рук Генерального Секретаріату, всі фінансові засоби були до його розпорядимости, вся військова сила підлягала його наказам. Навіть та частина всеросійського фронту, що проходила по території України, підлягала тепер Українському Урядові, якому головнокомандуючий південно-західним фронтом генерал Володченко висловив свою підлеглість. Все населення, вся демократія України дивились на український Уряд з надією і вірою. Навіть більшовики не мали гострої й виразної ворожості до сього Уряду".

Володимир Винниченко – лівий, комунізуючий соціал-демократ, як назвав його Роман Млиновецький, навіть після того, як банди Муравйова, знищивши тисячі киян, продемонстрували канібалізм більшовизму, так і не збагнув, що більшовики органічно не могли не мати ворожості до уряду незалежної України, бо вони були такими ж москалями – ворогами українців, як і всі їхні попередники. Проникливо і зворушливо писав Михайлу Драгоманову про росіян його знайомий О. Лоначевський-Петруняка: "Ви мені сказали, що найкращі москалі О. Суворій, О. Пипін і др. їдної з Вами думки, що вони запоможуть Вам-нам. Я Вам повірив. Але недавно я вчитався в Суворіна та в Пипіна й зобачав, що вони – обрусителі (обмосковлювачі)! Я ще зроду не бачив москаля не обрусителя. Як же я буду з "общеросом", себто з ворогом брататися?

Од царя до колезького регістратора (найдрібніший урядовець за часів царизму), од Каткова до Лаврова (московський революціонер-демократ) – всі обрусителі!.. На чім покладаєте віру в москаля? Де ті їх учинки нам на користь? Всі вони, як один, – вороги слов'ян гірші, чим турки!

...Покажіть мені одного хоч москаля, щоб не дивився на слов'янщину – як на базар для своїх товарів, такий базар, де вони самі й ціну визначають, для урядників, попів, книжок, сітців (перкалів), заліза, всього!"

"Наведені уривки з листа до М. Драгоманова...., – зазначає Р. Млиновецький, – викривають усю фальшивість московфільських вигадок про те, що начебто "всі" були москвофілами-автономістами, а з другого – виявляють, яка здорова й правильна була думка у самостійників про дійсну політику москвинів.

Та автономісти цілковито промовчують усе, що їм не на руку, і, оперуючи фразами та вирваними реченнями, викривлюють минуле і приховують правду".

А правда та була дуже сумною: маючи величезну довіру і підтримку українського народу, Винниченко з компанією довели до того, що весь потужний потенціал був бездарно розтринькований. Ось один з фактів, що демонструє, як це робилося. Другого листопада 1917 року в Києві почався Третій Всеукраїнський військовий з'їзд, переважна більшість делегатів якого ставили перед Центральною Радою вимогу: проголошувати самостійність Української Держави і творити власну потужну армію. Але Винниченко з трибуни з'їзду заявив, що такі вимоги – провокативні, бо Україна має залишитися в складі Російської Федерації. Замість того, щоб формувати українські полки та дивізії, Генеральний секретар в черговий раз поїхав до Петербурга зі своїми однодумцями, які мали знову оббивати пороги імперських контор, намагаючись випросити у "старшого брата" надання жалюгідних "прав" київським автономістам. І це при тому, що Тимчасовий Уряд ніколи не рахувався з Центральною Радою: не виділяв для неї ніяких коштів, призначав своїх високих посадовців в українських губерніях не тільки не порадившись, а навіть не поставивши до відома Центральну Раду про свої призначення. А її діячі замість того, щоб брати владу в свої руки, опираючись на підтримку власного народу, продовжували по-лакейськи плазувати перед московським паном.

У листопаді 1917 року українським прохачам довелося пережити шок: відбувся більшовицький переворот, і ті, перед ким звикли уклінно гнути спину представники Центральної Ради, були заарештовані безцеремонними червоногвардійцями. Та навіть і цей грім не змусив київських автономістів перехреститися.

Закінчення у наступному числі.

ГЕРОЯМ ОУН-УПА – ДЕРЖАВНЕ ВИЗНАННЯ

ІСТИНА ТОРУЄ ШЛЯХ У НАРОДІ

В. ГУСАР

На пропозицію Івано-Франківської організації КУН, 2007 рік оголошено роком Романа Шухевича. У день загибелі командира, патріоти Вінничини пом'янули його урочисто. Я став учасником цієї події, що справила на мене неабияке враження: вінничани разом з усією Україною вшанували пам'ять національного героя, стратега з-поміж хоробрих чільників українського воїнства, Головного командира Української Повстанської Армії. Маловідоме колись ім'я прозвучало і в офіційних виступах, оскільки пошанування Героя співпало з 75-річчям утворення області. Про українське обличчя Вінниччини – розмова з головою Вінницької обласної організації Конгресу Українських Націоналістів Віталієм ГУСАРОМ.

– Пом'янули Романа Шухевича з усіма почестями. Повідомили колишніх вояків УПА, всіх, хто постраждав, виборюючи незалежність і соборність нашої держави. Допомогли їм прибути до меморіалу, де колись був великий цвинтар. Відомо, що гітлерівці арештували і знищили 300 учасників підпілля ОУН у Вінниці. Не всім поіменно віддана шана.

30 червня – 100-річчя від дня народження Романа Шухевича. Також цьогоріч, 23 травня, Україна вдесяте відзначатиме День Героїв.

– Хто на Вінниччині почав рух проти безпам'ятства?

– Член ОУН з 1941 року Михайло Климчук. Він був зв'язковим у "Батька". На його долю випало 12 років берїівських концтаборів, праця, утвердження історичної правди, духовне зміцнення держави Україна.

– Які нині сили Конгресу на Вінниччині?

– Маємо осередки в усіх районах та містах обласного підпорядкування, 25 депутатів сільських, селищних, районних рад. У Чечельнику голова районної державної адміністрації, вона ж очільниця районної організації КУН – Ольга Бесіда. А загалом ветеранів ОУН – 42. Членів обласної організації КУН – 1300.

– Отже, радянська влада вчинила "експорт революції" навпаки, поселивши учасників визвольних змагань далеко від Прикарпаття, Буковини?

– Українська визвольна революція не принесена в Надбужжя на багнетах. Приміром, Михайло Климчук до війни та у війну працював у Вінницькому драмтеатрі.

Одне з неовілейних завдань – визнання вояків УПА борцями за незалежність України, адже вісім областей України вже визнали ветеранів ОУН-УПА учасниками національно-визвольної боротьби у Другій світовій війні. Вінниччина також домагатиметься справедливості...

Розмову вів
Василь ОСТАПОВ,
член Конгресу Української інтелігенції

ПІДПІЛЛЯ ЗНАЛА І БОЇ

Торік на 83-му році життя відійшла у вічність славна донька України, учасниця збройної боротьби за українську Державу Марія Потикевич-Заболотна.

Народилася вона в селі Оришківці Гусятинського району в родині вчителів Василя і Стефанії Потикевичів. Початкову освіту здобула в рідному селі, а у Чорткові закінчила два класи гімназії. Це сталося у 1939 році. А в 1941 році у Львові Марія вступила в юнацьку мережу ОУН, закінчила курси медсестер, відбула інструкторський вишкіл політвиховників в Болехові. У 1942 році стала радовим політвиховником на Стрийщині. У 1943 році з групою повстанців пішла на Волинь. В підпіллі мала псевдонім "Василиха" і "Маруся". Перебуваючи у відділі "Енея", мала похідний шпиталь на возі і під час боїв надавала допомогу пораненим повстанцям. Зв'язок підтримувала з сотником "Круком", "Садком", "Остапом". Під час бойових переходів неодноразово потрапляла в оточення, під більшовицькі облави і засідки.

25 березня 1946 року її арештували в поїзді Рівне-Львів і посадили в Рівненську тюрму, де просиділа під слідством до середини літа того ж року.

16 липня військовий трибунал військ НКВД Рівненської області засудив Марію Потикевич на 10 років позбавлення волі з відбуванням покарання у виправно-трудових таборах і 5 років позбавлення громадських прав з конфіскацією майна.

Термін ув'язнення відбувала в таборах Ухти і Воркути (Комі АРСР).

Звільнилася у 1956 році.

Одружилася з політв'язнем Володимиром Заболотним, і у 1957 р. вони переїхали на Україну, в м. Чортків.

Влаштувалась на роботу у лікарні,

де працювала до виходу на пенсію.

З проголошенням незалежності України Марія включилась в активне громадське і політичне життя. Очолювала районну спілку політв'язнів і репресованих (1990-1996), була активною учасницею Конгресу української інтелігенції. Виступала на багатьох з'їздах патріотичних організацій у Києві, Львові, Тернополі, перед студентами, учнями шкіл, писала і читала свої вірші. У 2006 р. нагороджена орденом Княгині Ольги III ступеня. Невблаганна смерть перервала цю жертовну працю Марії, залишивши молодому поколінню світлий приклад любові до нашої святої України.

Нехай українська земля, за яку Марія довго боролась і страждала буде їй легкою.

Ігор ОЛЕЩУК,
Тернопільська обласна спілка політв'язнів і репресованих,
Братство ОУН-УПА "Лисоня" Подільського Краю,
Ліга жінок Тернопільщини

ПОХІДНІ ГРУПИ УПА В КРИМУ

До цього часу кримські органи безпеки України тримають у таємниці матеріали, пов'язані з боротьбою Української Повстанської Армії в Криму. Але голку в мішку не сховаєш. Відомо, що підрозділи Української Повстанської Армії в Криму діяли в Сімферополі, Євпаторії, Джанкої, Ялті, Українці, Петрівці і, можливо, в Севастополі та інших населених пунктах, що були поруч з дислокацією похідних груп.

Володимир ПРОЦЕНКО,
голова МО КУН

У донесенні агента СД від 31 грудня 1941 року, знайденому у секретних справах Рейху, повідомляється, що зі Львова до Криму революційна ОУН направила шість похідних груп, близько 40 чоловік. Тільки одного повстанця нацисти арештували по дорозі в Крим.

На початку війни, коли керівництво ОУН зрозуміло, що гітлерівці мають на меті з України зробити свою колонію, націоналісти на чолі зі С. Бандерою оголосили у Львові Українську державність. Їх заарештували і відправили до таборів, а низка таємних наказів зобов'язувала каральні органи рейху знищувати бандерівців як грабіжників.

Взимку 1941–1942 р. починаються розстріли членів ОУН. Фашисти дають вказівки поліції, військовій розвідці і СД посилити роботу, особливо з викриття похідних груп, що були спрямовані до Криму. Історик і дослідник національно-визвольного руху Василь Верига повідомляє, що ОУН(р) в той час понесла великі втрати в Криму. Так, Іван Осадчук, провідник кримських українських повстанців, у грудні 1941 року був арештований в Євпаторії і згодом розстріляний гестапівцями. У лютому 1942 року гестапо заарештувало 14 повстанців джанкойської похідної групи українських націоналістів на чолі з провідником Романом Бардахівським та його помічником, учителем школи Наконечним. У тому ж 1942 році від рук фашистів загинули Степан Ванкевич та Михайло Лобак. Але боротьба кримських українських націоналістів за незалежність української державності не припинилася.

На місце розстріляного кримського провідника Івана Осадчука був призначений Степан Тесля. Степан розгортає просвітницьку роботу, залучає свідомих борців із числа інтелігенції, робить спробу підняти націоналістичний рух в Криму. Розповсюджуються газета "Наступ", журнал "Пробоєм", в яких показані портрети чільних націоналістичних провідників та програмні засади. До Сімферополя прибуває провідник ОУН Борис Суховерський. Були організовані зустрічі з існуючими похідними групами. На квартирі Базилевича по вул. Жуковського він поставив завдання міському куреню похідної повстанської групи Ярослава Савки, в складі якої перебувало 8 осіб, з них – 6 сімферопольців. З другою групою зустріч відбулася на квартирі її керівника Володимира Шарафана на вул. Профспілковій. Потім зустрічі відбулися і на інших явках у Старому Криму та населених пунктах південного узбережжя. Із активістів національного руху, що в підпіллі вели боротьбу, на сьогодні відомі одиниці. Це керівники – Степан Тесля, Іван Янчишин, Григорій Вольчак, які утворювали розгалужену підпільну структуру націоналістичних повстанських груп. Більш відкрито працювали Микола Шапар і його заступник Володимир Шарафан, що у важких умовах окупації утворили Український допомоговий комітет, який у жовтні 1943 року "за невиконання наказу про виділення 400 чоловік для охорони залізниці" німецьким комендантом був заборонений. Продовжилися арешти українців, запідозрених у належності до підпілля. Гестапо звіріло, обставляючи своєю агентурою арештованих українців, їм удалось вийти на явочну квартиру в Джанкої. Майже два місяці карателі вистежували явку бандерівського підпілля, і у травні 1943 року там були схоплені і арештовані керівник повстанців Степан Тесля та його помічник Йосип Куріпка. Звільнення їх із застінків гестапо було доручено похідним групам Івана Янчишина і Григорія Вольчака. Ризикована операція провалилася. Гітлерівці захопили і замордували Вольчака. Наприкінці 1943 року у ворожих застінках був розстріляний і Степан Тесля.

Центральний провід ОУН для керівництва міським підпіллям тимчасово призначив 25-річну Катерину Мешко (псевдонім Ольга). У серпні 1943 року Катерина Мешко разом з Володимиром Шарафаном були викликані до центральних органів УПА. Катерина залишилась у Львові, а Володимир повернувся до Криму і активізував український визвольний рух. Він провів переговори з командуванням партизанських загонів, намагаючись їх влити до кримських похідних підрозділів УПА, неодноразово зустрічався з Озенбаши, що керував кримськотатарською організацією націоналістів та представниками підпільної організації росіян Криму "Молода Росія".

На той час кримський підрозділ УПА об'єднував близько десятка похідних загонів, що нараховували від 6 до 16 повстанців, та мав свій підпільний госпіталь у Сімферополі. На їхню чисельність впливало надмірне зацікавлення гестапо і постійні арешти. Але це не заважало проводити операції із звільнення військовополонених і залучення їх до своїх лав.

Взимку 1944 року під Сімферополем похідні групи УПА вдало провели операцію із звільнення полонених, серед яких були 3 льотчики-українці. Керівництво повстанців розуміло, що льотчики за штурвалом літака завдадуть гітлерівцям більше клопоту, ніж у підпіллі, і за їхнім бажанням їй доручили переправити звільнених до партизанів. Маючи зв'язки з партизанами через явку у Сімферополі, Софія передала партизанам військовополонених.

Отже, у Криму і підрозділи УПА, і пар--тизани у справі звільнення півострова від нацистських окупантів діяли злагоджено.

Червона Армія 13 квітня 1944 року звільнила Крим. Володимира Шарафана 17 квітня було мобілізовано до її лав. Він визволяв Севастополь, і був тяжко поранений на Малаховому кургані. Лікувався в Алуштинському евакуаційному госпіталі, де був арештований. За вироком трибуналу НКВС його засудили за ст. 58-1"б" і 58-11 КК РСФСР до найвищої міри покарання з конфіскацією всього майна. 13 лютого 1945 року Шарафана стратили. Єдине, що йому інкримінували згідно з заявами комуністів-підпільників, це бажання залучити татарських націоналістів до боротьби з Радянською владою і взяти в свої руки партизанський рух у Криму.

Дійсно, керівництво УПА в Криму мало деякі контакти з кримськотатарською організацією "Мілі-Фірка" після того, як німецько-татарська співпраця зовсім охолола, коли татари дізналися, що рейх планує заселити півострів етнічними німцями. Керівництво УПА робило спроби налагодити контакти з усіма організаціями, що діяли під гаслом "Воля – народам, воля – людям".

Тільки в 1993 році Шарафан за Законом України "Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні" був реабілітований.

Очевидно те, що комуністичний режим нічим не відрізнявся від фашистського. Обидва нищили людей, що боролися за національну свободу і не сприймали ні інтернаціональну, ні расистську ганебну державну сутність.

Наведена мною історична довідка про український національно-визвольний рух в Криму дає підстави шанувати справжніх патріотів, що хотіли бачити українську державу незалежною, і віддали за неї своє життя.

На сьогодні архіви КДБ поки закриті. Ще живі ті, що проводили активні дії для шельмування УПА. Колишні прислужники КДБіст-ських катівень донині перебувають у ветеранських організаціях і безкоштовно користуються благами за рахунок народу, який самі мучили. Вони ніколи не погодяться покаятися, бо не можуть дотепер збагнути, яке зло творили.

м. Севастополь

Семен ЧИСНОК,
смт Лемич на Рівненщині

З ІСТОРІЇ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

РОЗГРОМ "СПЕЦОТРЯДА"

ЩЕ ТОДІ, коли Україна стікала кров'ю під кованим чоботом фашиста, на багатостраждальну землю Волині знову потягло московських упирів. Тепер вони гадиною повзли, щоб надалі продовжити свою криваву катівську розправу над невинним західно-українським населенням, запрограмовану ще 1939 року комуно-московським режимом.

У той страшний і тривожний для цілого світу час "червонозоряні" брати копали нашому народові могилу. За вказівкою кремлівських виродків посилено готуються вишколені майстри-вбивці із так званих "спецотрядів НКВС", з досконалим володінням української мови, детальним знанням місцевості та діяльності національно-визвольного руху.

НА ВОЛИНЬ прийшла весна 1943 року. Люди, радіючи сонцю і теплу, вийшли трудитися в поле, але тривожно слухають новини про події на фронтах. Передбачаючи, що фашистського окупанта знову замінить окупант московський, волиняни благословляють тисячі своїх синів на захист рідної України в лавах воїнів УПА. Лісами уже блукає "червона партизанка", яка мордувала і грабувала людей. З неба градом сипались вишколені більшовицькі десантники. Однієї такої ночі над Демидівщиною загудів радянський літак. А через якусь мить у небі замигтіли ворожі парашути, на яких спускалися підготовлені в енкаведистських школах убивці. Хутір Чорна Лоза став їхнім заздалегідь запланованим пристанищем. Дев'ятнадцять головорізів приземлилися на українську землю.

Посеред глухої ночі у двері хати симпатика УПА Семена Яконюка, який жив у самому лісі біля села Дубляни, тихо постукали. Господар відчинив. До хати увійшло десятеро вгодованих вояків, одягнутих у нову солдатську форму, без погонів і відзнак, з новенькими автоматами в руках.

– Слава Україні! – привітався передній із них.

– Героям Слава! – відповів Семен.

Під час короткої розмови у господаря не виникло ніякої підозри, що це не повстанці. Нічні непрохані гості добре розмовляли українською мовою з місцевим діалектом, знали місцевість. Семен тепло прийняв їх, нагодував, дав їм притулок, допоміг до кінця ночі заховати в садибі Миколи Савича із села Лішні зброю та амуніцію, що були скинуті з літака, як виявилось пізніше, для новоствореного "спецотряда НКВС".

На другий день після короткого відпочинку група "повстанців" у супроводі Семена Яконюка подалися тихими лісовими стежками до хутора Марянівки в розпорядження станичного Михайла Снятовського. Коли група уже вийшла з лісу і звернула до його садиби, той, побачивши, як вони йдуть, якимсь надприродним відчуттям зрозумів, що до нього прямують не воїни УПА, а якийсь польський чи більшовицький підрозділ. Снятовський непомітно вислизнув із села і зустрівся з керівником районного проводу Служби Безпеки "Білим" (Василюк Микола з села Лопавши), якого повідомив про свою підозру. Уся Служба Безпеки району була піднята на ноги. Відповідальність за ліквідацію "спецотряда" взяли на себе "Ватра" (В'ячеслав Гловацький, Рівненська СБ), "Петро" (Микола Метельський, надрайонний провідник СБ) та "Білий". Скрізь по селах розставили пости та засідки. Довго чекати не довелося. Через кілька днів лісовою стежкою весело ступала молода смуглолиця дівчина. Вона була скромно вдягнута, з невеликим рюкзаком за плечима та носовою хустиною в руках. Дівчина дійшла до крайньої хати села Калинівка, постукала у двері і ввічливо привіталася:

– Здраствуйте!

Це була фатальна помилка молодої енкаведистки. У ті часи волиняни так не віталися. Дівчину запросили до хати, дали можливість відпочити, а через якийсь час туди увійшли воїни УПА. Розмова була короткою. Дівчина зізналася, що вона зв'язкова "спецотряда", має псевдо "Ластівка", а десантники-терористи – дев'ятнадцять бойовиків перебувають на хуторі Чорна Лоза. У рюкзаку була невелика радіостанція, а у носовій хустині загорнутий шматок хліба, в якому був старанно захований грипс із прізвищами 28-ми лішнянців, завербованих до новоствореного "спецотряда НКВС". Зв'язкова йшла у село Лішно на зустріч із ними, щоб узяти всіх на облік, роздати псевдоніми, провести інструктаж та видати зброю. Зв'язкову, ясна річ, ізолювали, а замість неї підібрали таку саму смагляву дівчину з віддаленого села, одягли її в одяг енкаведистки, надягли рюкзак із радіостанцією, дали в руки носову хустину із шматком хліба та грипсом у ньому і відправили у село Лішно на зустріч. І ось посеред ночі у хаті на околиці села зібралися завербовані 28 майбутніх бойовиків "спецотряда".

Невідомий повстанський відділ у бою

Серед них були Тарасюки – п'ять рідних братів, наймолодший із них Никифор (з 1938 року він вже був агентом НКВС і завербував туди ж усіх своїх братів). Було там також троє братів Чечелюків. Один із них – затятий комуніст, сидів у польській тюрмі, а в 1939 році став більшовицьким активістом і завербував також своїх братів. Двадцять дев'ятим, придатним для вербування, вважався Петро Марчук з села Ільпибоки. За перших совітів, як відносно грамотну людину, його було призначено головою сільської ради. Насправді ж він ненавидів більшовицький режим і був патріотом України.

Очолював усіх завербованих Олександр Щепковський – запеклий комуніст. У 1939 році він був головою сільради і немало познущався з односельців. Його і призначили більшовики керівником новоутвореного "спецотряда". За доносами цих так званих активістів-недолюдків з 1939 до 1941 року були безжально вивезені в Сибір і посаджені в тюрми десятки невинних людей.

ПРОСТОДУШНИХ волиняків на той час комуністичні єзуїти досить кваліфіковано направляли брат на брата, батька на сина. Корній Мельничук мав чотири сини – Миколу, Василя, Федора, Петра. Старший Микола був націоналістом, любив свою землю і народ. Петро ж був іншим. З приходом перших москалів його зразу ж вербує НКВС своїм "тайником". Багато людей пішло з цього світу через нього. Підступною гадюкою підповзає Петро одного вечора до Миколи, в якого зібралися однодумці – Федір Степанюк, Максим Олексик та місцевий священик. Цієї ж ночі зрадницька рука Петра видряпала на них донос, і на другий день усіх заарештували та запроторили в Кнечинський постерунок. Микола пробує втікати при першій нагоді, але біля самого лісу його доганяють і забивають фактично до смерті. Через деякий час всіх перевозять в Дубнівську тюрму, а звідти без суду – на каторгу в сибірські концтабори. З початком війни Петро продовжує свою іюдину справу на службі в фашистів. Тепер поліцаєм він знущався над своїми земляками, проводить висилку нашої молоді до Німеччини на каторжні роботи, садить у тюрми.

Терор і несправедливість стали законом для українського населення. Це і переповнило чашу терпіння нашого народу. На другий рік німецької окупації на Волині формуються повстанські загони. На Демидівщині також були створені загони УПА та своя Служба Безпеки. Одного вечора всі жителі села були скликані в сільський клуб. Були тут і батьки Петра, якого сюди ж доставили із зав'язаними руками. Привселюдно зачитали донос в НКВС на брата Петра. Цей донос був знайдений СБ серед архівів НКВС, залишених при панічній втечі більшовиків. Мати подивилася сину в очі і гірко заплакала:

– Невже, Петре, це я народила тебе на світ такого?!

Громада села присудила до смерті зрадника. В той же вечір вирок було виконано. Микола ж загинув у сталінських концтаборах Сибіру...

І ОСЬ СЬОГОДНІ перед "Ластівкою" сидять подібні Петру. Так, це їх, людей підлих, енкаведистам вдалося завербувати, щоб створити ще один "спецотряд", який вбиватиме і грабуватиме під личиною бандерівців...

"Ластівка" веде інструктаж... Несподівано двері різко відчинилися – на порозі стали повстанці зі зброєю в руках.

– Руки за голову! – різко пролунав наказ. Один із повстанців зачитує вирок трибуналу УПА. Твердо лунають слова:

– За зраду України, за зраду українського народу...

"Хоча який був важкий військовий час, але не було покарання безневинного двадцять дев'ятого. Доставлений пізніше до тих двадцяти восьми, я вже подумки готувався до смерті, – зізнавався Петро Марчук з села Ільпибоки, – та є, дякувати Богу, правда на землі. В останній момент прибув гонець з терміновим грипсом: "Наказую звільнити П. Марчука та доставити додому!"

Випадково поінформований про мій арешт політреферент УПА "Журба" (Юстим Омельчук) врятував мене, несправедливо звинуваченого у співпраці з ворогом".

А в цей час на хуторі Чорна Лоза повстанці закінчували бій з більшовицькими десантниками. Так було викрито і знешкоджено групу "спецотряда НКВС" на Демидівщині, а отже, – врятовано сотні життів людей, які були винні хіба в тому, що любили рідну землю, свою Україну.

УБИВЦЬ і садистів енкаведисти підбирали і готували заздалегідь. Навіть тоді, ще 1939 року, коли молоді люди Західної України потайки залишали свої домівки і поодинці, іноді групами, тікали на Захід – від біди та горя, яке прийшло зі Сходу з символікою "червоної зірки", серпа і молота.

Вирушив у цю дорогу Анатолій Якубчик, попередньо побувавши у кабінетах Рівненського НКВС. Минали роки. Наближалася страшна буря, коли дві сили, два дияволи – червоний і коричневий – мали зіткнутись у смертельному бою, сіючи смерть і голод над Європою.

Потяглися назад вигнані юнаки і дівчата у рідні краї, повертався з ними й Анатолій, тепер уже як член ОУН, командир боївки. І здавалось Анатолію, що оті кабінети у Рівному просто сон, що все уже минуло і не повернеться знову, забудеться той час і ті хвилини відчаю, і він стане знову самим собою. Аж одного вечора в 43-му році до нього завітав гість. Був він, як Анатолій, молодий, бездоганно знав ситуацію і всі події, що відбувалися на терені Західної України. Гість поставив перед Анатолієм, тепер уже сотенним УПА "Чаплею", єдине завдання – дискредитувати національно-визвольний рух. Як і яким чином? Знищувати людей розумних і відданих Україні патріотів.

Та й потекла ріками кров! Мов той вовкулака, закрадався "Чапля" до садиб заможних і розумних людей. В Ульбарові, Конюшках, Глинеску та інших повзли тривожні чутки, чулися прокльони, а "Чапля" впивався, мов той упир, людською кров'ю.

Одного разу під час зустрічі з гостем за склянкою самогону він дізнався ім'я свого гостя. Це був Микола із Здолбушева, отже земляк, а не східняк, як спочатку думав "Чапля".

Наближався фронт. Зв'язковий Микола десь зник. Доходили чутки, що загинув біля села Житин Рівненського району. Це підтвердив новий зв'язковий.

І знову вимоги – вбивати, вбивати і вбивати. Горіли хати, лилася кров... "Чапля" уже не міг не вбивати. Він убивав з насолодою. З жадобою знищував своїх підлеглих, кидався із села в село, страшне горе лилося за ним...

Пройшов фронт. Напившись крові та горілки, "Чапля" твердо спав. Пробудження було неприємне. Його оточили енкаведисти, а сам він лежав зв'язаний, беззбройний. Його били. Нарешті прийшов молодий лейтенант. "Чапля" назвав пароль, але замість відповіді отримав важкий удар чоботом. "Чаплю" привезли в Здолбунів, сфотографували і кинули в барак. Але офіцер, очевидно, не забув назвати пароль, і через два дні "Чапля" йшов озброєний сонними вулицями містечка. І знову застогнали села від "Чаплі". З ще більшою запопадливістю він кинувся нищити людей. У глибокому яру в Умбарові знаходилися два колодязі, які облюбував "Чапля". І до нинішнього дня лежать там десятки людей, замучених агентом НКВС "Чаплею".

Та наблизився час розплати. Взяли "Чаплю" вночі хлопці з СБ Глинські під командуванням "Пшеничного"... І зник із землі убивця і всі його діяння, які приписувалися українським повстанцям...

(Матеріал використано з статті Володимира Візницького, "Чапля з НКВД", газета "Волинь").

ПОЗИЦІЯ

І ОДИН У ЛУГАНСЬКУ ВОЇН

Лицар рідної мови Сергій Мельничук зажив репутації непокірного, бо виборює у суді право української мови на існування у зросійщеному краї

Дмитро ЩЕРБИНА

Попри всі перешкоди українофобів, студент Східноукраїнського національного університету імені В. Даля Сергій Мельничук уперто відстоює своє конституційне право здобувати освіту українською мовою. Що знаємо ми про цю мужню людину?

Сергій Мельничук народився 31 серпня 1964 року в містечку Суходільську Краснодонського району Луганщини. Працював прохідником на шахті виробничого об'єднання "Краснодонвугілля", а 1988 року переїхав до обласного центру. Після смерті батька Сергій Мельничук почав замислюватися над своїм корінням. Йому стало прикро, що, живучи на землі своїх славних пращурів, не може і двох слів "зв'язати" українською. Величезний вплив на формування його національної свідомості справила промова голови КУН, світлої пам'яті пані Слави Стецько 12 травня 1998 року під час відкриття третьої сесії Верховної Ради. Тоді комуністи і соціалісти тупотіли ногами, перебиваючи її виступ тільки через те, що промовляла українською. Цей факт змусив Мельничука ще глибше замислитися над тим, чому він, українець, спілкується російською. Відтак – твердо вирішив послуговуватися виключно українською мовою.

Насамперед Сергій долучився до активної громадської роботи з популяризації української мови у своєму краї. Звернув увагу, що чиновники ігнорують закон про мову, і почав через суд відстоювати свої права. А 12 грудня 2005 року подав позов до Жовтневого суду Луганська про визнання навчання російською неправомірним і дискримінаційним та стягнення моральної шкоди за це. Студента-заочника тоді ще першого курсу факультету соціології, мовознавства та журналістики СНУ не влаштовувало, що лекції читали мовою сусідньої держави, викладачі спілкувалися нею ж, а в комп'ютерному класі годі шукати клавіатуру з українською абеткою.

Мельничук не відразу звернувся до Феміди, а спершу пішов зі скаргою до ректора СНУ Олександра Голубенка. Олександр Леонідович лише раз особисто відповів студентові, після чого переклав цей обов'язок на підлеглих, що лише додало Сергієві додаткових аргументів у його юридичному протистоянні з університетом. Суд змушений був "визнати протиправною діяльність Східноукраїнського університету ім. В. Даля" і зобов'язав ВНЗ навчати "Мельничука С. А., згідно з чинним законодавством – українською мовою". На користь позивача стягнуто 1000 гривень.

Але після зимової сесії С. Мельничука відрахували з університету, пославшись на формальний привід – неуспішність у навчанні. Одначе з 1 вересня 2006 року непокірний Мельничук знову став студентом-заочником все того ж СНУ, точніше одного з підрозділів – Навчально-наукового інституту права та історії, де його, згідно з ухвалою суду, мали навчати рідною мовою. Проте ніхто й не думав цього робити. Українець у власній державі знову був змушений через суд доводити своє право на освіту українською мовою. 27 листопада 2006 року Жовтневий райсуд Луганська ще раз задовольнив його позов, повторно зобов'язавши університет навчати Мельничука українською мовою і сплатити йому 1000 гривень за моральні збитки.

Невдовзі представники політичних сил, що протидіють нормальному функціонуванню української мови в Луганську, почали чинити постійний моральний та фізичний тиск на Сергія Мельничука. 21 грудня 2006 року після телеефіру на Луганській телекомпанії "ІРТА" за участю Сергія Мельничука та депутата Луганської міськради від Партії регіонів Арсена Клінчаєва останній жорстоко побив Сергія. Зі струсом головного мозку та іншими тілесними ушкодженнями Мельничук тривалий час провів у лікарні.

Проте правоохоронці, що порушили кримінальну справу за цим фактом, не лише не захистили потерпілого, а й почали фабрикувати звинувачення проти нього самого. Принцип простий: кращий захист – напад. Тому Клінчаєв почав твердити, буцімто Мельничук першим його образив та вдарив, внаслідок чого цей вірменин, що народився у Магадані, живе на українській землі і виступає проти української мови, нібито був госпіталізований. Але знайшлося багато свідків, які спростували домисли. Та й після інциденту Клінчаєва бачили здоровим і веселим на іншій телепередачі.

Не дрімали й інші українофоби. Щоб розправитися з непокірним, 1 березня Жовтневий суд Луганська прийняв ухвалу, згідно з якою Сергій Мельничук мав примусово пройти... психіатричну експертизу. Справжній тобі театр абсурду: раз просиш української мови в Україні, то ти – псих. За словами Левка Лук'яненка (Сергій Мельничук є членом Української Республіканської Партії), від примусового запроторення до "психушки" сміливця врятували лише рішучі та оперативні дії громадськості. 2 березня справу повернули "навпаки": тепер відповідачем за хуліганські дії Клінчаєва є потерпілий Мельничук. І, схоже, суддя Сурніна підтримує депута міськради вже на стадії слідства. Інакше б не було постанови райсуду щодо примусової психіатричної експертизи.

12 березня цього року Мельничука знову відрахували з університету. Зараз його справою займається адвокат Іван Макар. Хочеться вірити, що справедливість переможе. Бо хоч як намагалися нас, українців, знищити і асимілювати, все одно, як сказав Іван Багряний, "Ми є! Були! І будем ми. Й Вітчизна наша з нами!".

ГРИМАСИ ДОБИ

ШАНСОН, ПАХАН, НЕВІГЛАСИ І РЕКЛАМНІ АГЕНЦІЇ

Ярослав ФЕДЮК

Щоразу, коли йду вулицями міста або їду у метро, набігає думка про те, чия це столиця. Чия – я не маю на увазі те, хто і коли взяв у полон наше місто, чи яка із національностей, що у ньому мешкають, найголовніша. Мене цікавить, чому, хто і коли віддав нашу столицю навіть не північному сусіду, не нацменшинам, а варварам, невігласам та кримінально-зеківським елементам. Деякий час тому неодноразово запевняли мешканців столиці, що боротьба з водіями маршруток, які частенько слухають радіо "Шансон", виграна, і що ця шкідлива звичка неосвічених працівників керма подолана. Та все ж частенько, їдучи маршрутками, чую звуки шансону у виконанні Л. Успенської, М. Шуфутинського, М. Круга та інших подібних виконавців. До цього звичного репертуару маршрутних таксі долучаються недолугі написи в салоні на кшталт: "Говори громко, выходи быстро", "Тише говоришь, дальше едешь", "Хочешь жить – не отвлекай водителя", "Как заплатил, так и поехал" тощо. Інколи такі шедеври можна бачити і в кабінах державних автобусів, особливо коли за кермом молодий хлопчина. Шкода, що переважна більшість водіїв вважає себе поруч з такими написами неабиякими дотепниками і розумниками, хоча насправді вони є звичайнісінькими невігласами.

Схожою шедевральністю позначені і витвори "мистецтва", що продаються, зокрема, на Хрещатику. Ці "високохудожні" твори, мов кури на жердинах, тріпотять різнобарвними кольорами в різних куточках головної вулиці столиці. Для цих витворів навіть українське слово РУШНИК якось не пасує. Це є справжні ПАЛАТЄНЦА. Кожне з таких ПАЛАТЄНЄЦ іменне: БРАТИШКЕ, СЫНИШКЕ, ДРУЖБАНУ, НЕ ТРОГАЙ МЕНЯ Я С БОДУНА, ЛЮБИМОЙ ТЕЩЕ – залишилось написати ПАХАНУ, НЕ ЗАБУДУ МАТЬ РОДНУЮ, ПАСТЬ ПОРВУ і ВЕК ПОМНИТЬ БУДУ. До речі, вони, ПАЛАТЄНЦА, з'явилися влітку 2004 року – то так країну готували до приходу нового пахана. Пахан тоді залишився сидіти біля розбитого корита, хоч, на жаль, не на зоні, а ПАЛАТЄНЦА продаються і понині. Чогось або когось чекають і на щось сподіваються вправні на всі руки майстри ПАЛАТЄНЦЕВОГО ДЄЛА.

До невігласів належить більшість тих, хто забудовує нашу чудову столицю.

Архітектурним нігілізмом відгонить від хмарочосів у центральних районах міста. Багатоповерхівки мають вигляд архітектурних мутантів. Вони нависають над невисокими будинками минулих століть, немов кам'яні монстри. Очевидно, ми житимемо в парку юрського періоду, де замість динозаврів нас страхатимуть 20–30-поверхові кам'яниці. Коли стоїш на вулиці Артема (і коли вже вонаноситиме ім'я українського героя?), голова йде обертом від розмаїтого мерехтіння баштових кранів. І хоч тут вистачає архітектурних шедеврів совітської доби, та навіть вони не змогли так докорінно вплинути на довколишній архітектурний ландшафт. Будинки цієї доби непривабливі і позбавлені досконалості форм, та вони бодай не нависають над рештою споруд своєю висотністю.

Дикуни хочуть жити в архітектурних джунглях, от вони і замовляють музику, бо ж платять гроші. Прикро лише за наше стародавнє місто, яке завдяки таким нуворишам може перетворитися на пересічний азійський мегаполіс. А наш Київ завжди був європейським містом.

Їдучи на роботу у вщерть переповненому вагоні метро, щоразу думаю про рекламні агенції. Якщо рекламна агенція, то не бідна. Якщо не бідна, то може дозволити собі мати професійні кадри. Якщо має професійні кадри, то чому вони непрофесійно виконують свої обов'язки? Іншомовної ж реклами у нас тепер катма, а українські варіанти реклами криком кричать про порятунок. Найчастіше неправильно відмінюють назви наших вулиць. Магазини, фірми, студії і салони краси розташовані на вулицях МалишкО, БоженкО, ПопудренкО. Це все одно, що магазин на вулиці Пушкін або на площі Лермонтов – такого чомусь вони не пишуть, а українською можна писати як завгодно. Новомодні монітори, що мерехтять різною інформацією, є просто рекордсменами нісенітниць. А джерелом тупості і кількості помилок в одному реченні раніше були "жарти від Кротика". Те, що подавалося в рухомому рядку як жарти і анекдоти, відгонило вульгарністю і бездарністю. Читав такі "жарти від Кротика" в українському варіанті і складалося враження, ніби працювали і працюють цілі служби відомо якої сусідньої держави над спотворенням української мови. Вони пнуться зробити так, щоб люди сприймали з відразою почуте чи написане такою псевдоукраїнською. І щоб люди ставилися до української мови саме так, як писав класик – "Це ви серйозно кажете, чи по-українськи". Хто не знає мови, той після подібних жартів вже, напевно, зрозумів, що таку мову і знати не слід.

Другорядною є наша мова і в усіх без винятку бутиках. Зайдеш хоча б в торгівельний центр "Глобус". Марно шукати продавця, який би говорив українською мовою. Власники, менеджери та інші керівники таких диво-магазинів, коли набирають людей на роботу, на заповнену українською мовою анкету реагують миттєво. Перше запитання звучить так: "На каком языке вы собираетесь разговаривать с клиентом?". Тобто, якщо я розмовляю лише українською і не бажаю говорити російською, то ні за що в світі мене на роботу не візьмуть. І завжди нададуть перевагу тому претенденту на посаду, який "украинского не изучал, не гаварил на нем й гаварить не будет никогда". Це реалії життя у нашій столиці та й в багатьох інших містах. Це реальна, перевірена життям дискримінація за мовною ознакою. Це ще один вияв неосвіченості і відвертої зневаги до корінної нації.

Коли вийти з метро на станції "Вокзальна" до головних воріт нашої країни, відразу відчувається окупація столиці криміналітетом. Зусібіч чути вигуки: "Пазванить, паполнить счет. Падхадите папалнить счетик". Дивишся на цих хлопчиків, які повтягували голови в плечі і з-під шапок, що натягнуті на очі, вигукують "Звоним. Папалняем. Падходим, звоним, папалняем", – і стає гидко. І знову тхне від цього всього братками, які платять міліції, ще якимсь іншим паханам, які їх охороняють. Зрештою, усе, як і раніше. Хтось комусь платить, хтось з кимось домовляється, тобто рука руку миє.

Продовжую вірити, що наша столиця повноправно називається європейською, по-справжньому культурною і україн-сь-кою.

Залишаючи вагон метро на кінцевій станції, встигаю прочитати переповнене помилками речення: "Кінцева станція. Будьласка звільніть вагон". Отакої! Приїхали, називається...

м. Київ

ЦЕ НАША ІСТОРІЯ

СОБОРНА ПАМ'ЯТЬ УКРАЇНИ

1 травня

90 років тому (1917) у Києві на Сирецькому майдані за ініціативи Українського військового клубу імені Павла Полуботка відбулось "Свято квіток", на якому стихійно розпочалося формування українського полку імені Богдана Хмельницького.

85 років тому (1922) у Празі з'явилося перше число журналу "Український студент".

30 років тому (1977) над селищем Східниця біля Трускавця було вивішено синьо-жовтий прапор.

2 травня

130 років тому (1877) народився український геолог Володимир Лучицький, який керував створенням першої карти корисних копалин України (1923). Помер 20 жовтня 1949 року.

3 травня

130 років тому (1877) у Петербурзі народився історик мистецтва Федір Шміт, автор досліджень "Мистецтво старої України-Руси", "Пам'ятки староруського мистецтва" тощо. Помер 10 листопада 1942 року в Ташкенті.

90 років тому (1917) українці Оранієнбаумського гарнізону (поблизу Петрограда) обрали тимчасовий комітет для ведення справ своєї громади.

4 травня

125 років тому (1882) у Миргороді на Полтавщині народився відомий дослідник-медієвіст Борис Греков, який утвердив в історичній науці термін "Київська Русь". Помер 9 вересня 1953 року.

90 років тому (1917) командуючий Південно-Західним фронтом генерал Брусилов дав дозвіл на формування на добровільній основі українського полку імені Богдана Хмельницького, до якого записалося 3574 добровольці.

5 травня

130 років тому (1877) на хут. Крива (нині – селище Сєдово Донецької області) народився полярний дослідник та гідрограф Георгій Сєдов. Помер 5 березня 1914 року на шляху до Північного Полюса.

125 років тому (5 травня 1882) народився український літературознавець, ректор Українського Високого педагогічного інституту ім. М. Драгоманова в Празі (1923–1925), президент Української Вільної Академії наук (1948–52) Леонід Білецький. Помер 5 лютого 1955 в Канаді.

100 років тому (1907) помер художник Василь Волков, відомий картинами "Українець", "Гоголь слухає лірника", "Гоголь у Василівні", "Петро І відвідує в тюрмі наказного гетьмана Павла Полуботка в 1724 р.". Народився 2 квітня 1840 року у Петербурзі.

50 років тому (1957) у Мельбурні (Австралія) помер громадський і політичний діяч Сергій Шемет. Народився 18 червня 1875 року в с. Олександрівці Лубенського повіту Полтавської губернії.

15 років тому (1992) Президент України Леонід Кравчук видав Указ про створення Військово-Морських Сил.

6 травня

90 років тому (1917) загальні збори українців Саратова й місцевого гарнізону підтримали Центральну Раду й українізацію російської армії.

60 років тому (1947) СРСР, Польща та ЧССР підписали договір про спільну боротьбу проти УПА.

15 років тому (1992) Україна почала вивезення до Росії ядерної зброї.

7 травня

85 років тому (1922) в Києві померла колекціонер, засновниця Музею мистецтв Ханенків Варвара Ханенко (уроджена Терещенко). Народилася 1852 року в Глухові.

9 травня

90 років тому (1917) загальні збори Іркутської громади "Вільна Україна" підтримали Центральну Раду й зажадали від Тимчасового уряду сприяння у створенні українського війська.

85 років тому (1922) у Вільці Сяніцького повіту в Надсянні народився відомий майстер художнього різьблення по дереву Андрій Орисик. Помер 16 березня 1998 року в Трускавці на Львівщині.

35 років тому (1972) десятикласники однієї з шкіл Стебника, що неподалік Дрогобича, Роман Калапач, Любомир Старосольський, Зиновій Дмитрів і Петро Ярунів, зірвали у трьох громадських місцях міста більшовицькі прапори й установили замість них національні синьо-жовті знамена. За цю протестну акцію Роман Калапач і Любомир Старосольський були засуджені до ув'язнення в сибірських таборах.

10 травня

185 років тому (1822) помер відомий перекладач Семен Гамалія. Народився 31 липня 1743 року в сотенному містечку Китайгороді Полтавського полку (тепер – Царичанського району Дніпропетровської області).

90 років тому (1917) у Баку помер відомий український співак Іван Алчевський. Народився 27 грудня 1876 року в Харкові.

11 травня

90 років тому (1917) голова Української національної ради Петрограда Олександр Лотоцький передав до Тимчасового уряду пропозиції щодо організації автономії в українських губерніях.

90 років тому (1917) мітинг солдатів-артилеристів Московського гарнізону підтримав Центральну Раду й організацію полку імені Богдана Хмельницького.

70 років тому (1937) народився український кінорежисер і кіносценарист Володимир Костенко. Помер 1990 року в Києві.

13 травня

240 років тому (1767) у Москві помер Тимофій Щербацький (світське ім'я – Тихон), літератор, педагог, митрополит Київський. Народився 1698 в Трипіллі нинішньої Київської області.

15 травня

90 років тому (1917) в Хусті народився активний діяч Карпатської України Іван Сарвадій. Проживає в США.

16 травня

190 років тому (1817) народився український письменник, історик, етнограф, фольклорист, публіцист та громадський діяч Микола Костомаров. Помер 19 квітня 1885 року.

85 років тому (1922) чехословацька влада затвердила статут Української Господарської Академії в Подебрадах, що дало можливість розпочинати навчання в своєрідній національній політехніці на чужині.

17 травня

85 років тому (1922) у Миргороді народився український письменник, журналіст, лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1981) Анатолій Дімаров.

55 років тому (1952) помер український фізіолог Володимир Правдич-Неминський, який уперше зареєстрував (1913, 1925) електричні потенціали мозку тварин і заклав основи сучасної енцефалографії. Народився 26 липня 1879 року.

18 травня

30 років тому (1977) помер першоієрарх Української Греко-Православної Церкви в Канаді митрополит Михаїл (Хороший).

15 років тому (1992) у Києві відбувся І Міжнародний конгрес українських економістів.

19 травня

105 років тому (1902) у Катеринославі відкрили музей імені Поля, директором якого став професор Дмитро Яворницький.

90 років тому (1917) Гельсингфорська українська рада звернулася до моряків Чорноморського флоту, гарнізону і населення Севастополя із закликом підтримати автономію України.

20 травня

85 років тому (1922) у с. Дубовому на Закарпатті народився український письменник, кіносценарист, перекладач Іван Чендей. Помер 29 листопада 2005 року в Ужгороді.

21 травня

115 років тому (1892) у станиці Полтавській на Кубані народився активний учасник визвольних змагань 1917–1921 років генерал-хорунжий Костянтин Смовський. Помер 8 лютого 1960 року в Міннеаполісі (США).

90 років тому (1917) юнкери Омської школи прапорщиків підтримали Українську військову раду в Києві.

50 років тому(1957) у Ленінграді помер відомий артист естради Олександр Вертинський. Народився 21 березня 1889 року в Києві.

22 травня

90 років тому (1917) у Києві завершився Перший Всеукраїнський військовий з'їзд, який доручив обраному ним Українському Генеральному військовому комітету на чолі з Симоном Петлюрою розпочати творення національних збройних сил.

65 років тому (1942) гітлерівська служба безпеки повідомила про розгортання масового підпільного оунівського руху на теренах окупованої України.

60 років тому (1947) польська комуністична влада стратила біля села Лішня на Підкарпатті 19 українських повстанців: Степана Бобка ("Ягода"), Михайла Боднара, Йосифа Васьківа ("Орел"), Івана Войцеховського, Михайла Дацька, Петра Дмитришина ("Липа"), Теодора Германа ("Чорний"), Олександра Гирча ("Кучера"), Семка Головатого ("Лісковий"), Дмитра Кілочка ("Голуб"), Івана Кіша, Івана Косовського ("Корінь"), Станіслава Ліщівського ("Крутий"), Йосифа Любінського ("Гонт"), Івана Марчака, Розалію Мінько ("Малина"), Михайла Музику ("Сміх"), Степана Савку ("Джміль") і Михайла Соколика.

23 травня

15 років тому (1992) Україна перейшла на загальноприйняту в світі систему обліку та статистики.

24 травня

65 років тому (1942) помер видатний український біохімік і епідеміолог Іван Горбачевський, ініціатор створення національної хімічної термінології. Народився 15 травня 1854 році у с. Зарубинцях (нині – Тернопільська область).

25 травня

95 років тому (1912) в Золотоноші на нинішній Черкащині народився відомий спеціаліст в галузі військово-морського приладобудування Ілля Слуцький.

90 років тому (1917) Українська Центральна Рада вислала до Петрограда делегацію з пропозицією про організацію влади в Україні. Вимоги української делегації фактично були відкинуті Тимчасовим Урядом.

90 років тому (1917) в Острогозьку Воронезької губернії відбувся перший український з'їзд повіту, який ухвалив постанову про приєднання до України і визнав синьо-жовтий прапор.

55 років тому (1952) в Мюнхені відбулися перші організаційні збори прихильників відновлення на чужині Спілки Визволення України як загальнонаціональної непартійної ідейно-моральної організації. Головою Тимчасового центрального комітету СВУ було обрано професора Василя Плюща, першим заступником – о. Івана Гриньоха.

35 років тому (1972) Петра Шелеста увільнено з посади першого секретаря ЦК КП України, що знаменувало посилення наступу процесів зросійщення.

26 травня

125 років тому (1882) народився відомий український політичний і державний діяч, соціолог, засновник Українського інституту громадознавства у Чехословаччині Микита Шаповал. Помер 25 лютого 1832 року.

27 травня

285 років тому (1722) у Петербурзі було видано царський указ про ліквідацію гетьманства і утворення Малоросійської колегії – органу управління Лівобережною Україною, яка складалася з російських воєвод на чолі з Степаном Вельяміновим. Ліквідована у 1727 році в зв'язку з відновленням гетьманства.

90 років тому (1917) Туркестанська Українська громада заявила про підтримку Центральної Ради.

90 років тому (1917) українці Камишинського гарнізону підтримали Український Генеральний Військовий комітет, заявляючи, що "який би не був його клич, всі, як один, зберемося під наші прапори".

28 травня

245 років тому (1762) в селі Білоцерківці теперішнього Пирятинського району Полтавської області народився ректор Києво-Могилянської академії в 1783–1784 роках Іван Фальковський, в чернецтві – Іриней. Помер у Києві 29 квітня 1823 року.

90 років тому (1917) у Києві розпочався І Всеукраїнський Селянський з'їзд у Києві, на якому заслухали звіт української делегації до Петрограда. Відмова Тимчасового уряду задовольнити українські домагання викликала обурення у делегатів.

90 років тому (1917) українці Макіївки на Донеччині привітали Український Генеральний Військовий комітет, якому побажали "найкращого успіху в справі утворення національного українського війська".

90 років тому (1917) Оренбурзька Українська військова рада підтримала Центральну Раду і Перший Всеукраїнський військовий з'їзд.

29 травня

55 років тому (1952) у Парижі помер командуючий Армією УНР у Першому Зимовому поході (6 грудня 1919 – 5 травня 1920), військовий міністр УНР в екзилі генерал-полковник Михайло Омелянович-Павленко. Народився 8 листопада 1878 року у Тифлісі.

35 років тому (1972) в м. Пало-Альто, Каліфорнія (США) помер один з найвидатніших механіків XX століття Степан Тимошенко. Народився 4 січня 1879 року в с. Шпотівка Полтавської губернії, тепер – Сумська область.

30 травня

225 років тому(1782) в Полтаві народився відомий воєначальник, фельдмаршал Іван Паскевич. Помер 12 лютого 1856 року у Варшаві.

130 років тому (1887) народився український скульптор, визначний представник "українського авангарду" Олександр Архипенко. Помер 25 лютого 1964 року в Нью-Йорку.

Підготував
Володимир СЕРГІЙЧУК,
професор, доктор історичних наук

ВІДВЕРТО

У КАБІНЕТАХ ДЕРЖАВУ НЕ ПОБУДУЄШ

Я – донька українського націоналіста, пенсіонерка. Стежу за пресою, передачами на телебаченні і розумію, яка несприятлива ситуація склалася в Україні.

Результати виборів до Верховної Ради показали, що люди не завжди розуміють, що роблять, не знають, хто є хто. Тож пригадується мені, як колись, при Польській державі, у нас в Галичині інтелігенція і прогресивна молодь постійно працювали з народом. Дорослі дівчата, членкині ОУН, спілкувалися з підлітками – навчали нас історії України, пісень, танців, вправ, з якими ми виступали на фестивалях.

Тепер ніхто такої роз'яснювальної роботи не проводить. А жаль, бо "незрячі" люди можуть добровільно віддати владу у руки чужинців, і українці на своїй землі будуть мити їм ноги.

Колись на Україну нападали дикі орди. У наш час орди стали цивілізованими. Вони більше не нападають, а працюють у Верховній Раді. Чужаки, окуповуючи нашу землю, їдять хліб, вчать нас – корінне населення України, як ми повинні жити на своїй землі, з ким повинні дружити, якою мовою розмовляти. Посміховище!

Треба, щоб націоналісти, справжні патріоти роз'яснювали людям, хто є хто і чого від нього можна чекати. У кабінетах державу не побудуєш.

Марія ГЛИВА,
с. Носів, Тернопільська область

Проблема псевдоменшин – фальшивих нібито етносів, народів, націй, існування яких неможливо обґрунтувати етнологічними, лінгвістичними, історичними причинами, – для етнічної історії народів Центральної та Східної Європи не нова. Наявність у межах одного народу окремих етнічних, субетнічних, субетнолінгвістичних, регіональних груп загально признається наукою. Український нарід також має такі групи у своєму складі. Спроби, однак, виділяти та відділяти із сукупности єдиного народу інші народи, оголошувати їхню етнічну самостійність, перетворювати в окрему національну (очевидно, пригноблену) меншину, – це вже ділянка етнополітики, яку застосовують переважно зовнішні сили, підшукуючи в межах певної нації діячів, здатних на проповідь об'єктивно необґрунтованого етнічного сепаратизму.

ЕТНІЧНІ ПСЕВДОМЕНШИНИ

Ярослав ДАШКЕВИЧ

Варто для паралелей з українськими обставинами пригадати справу етносу горалів, який "виник" під час німецької окупації Польщі 1939–1945 рр., причому носіям цього псевдоетносу видавали навіть спеціальні документи як представникам окремої нації. Над словаками майже ціле століття висіла примара слов'яцького сепаратизму, сепаратизму словаків-лютеранів, для яких було створено окрему літературну мікромову на базі шариського діалекту. Україна, зокрема західноукраїнські землі в час їх перебування під Польщею (1919–1939), також була ареною подібних псевдоетнічних експериментів, коли польські урядові чинники намагалися викликати гуцульський і лемківський етнічні сепаратизми. Позірна лемківська окремішність не врятувала лемків від депортації як свідомих українців під час акції "Вісла" (1947). Тому й нові спроби представляти тепер у Польщі лемків як окремий нарід позбавлені автентичности й почуття міри. Конфузом закінчилася також спроба виділити в окрему "безетнічну" групу – своєрідний анти-етнос – українських поліщуків, які, не без зовнішнього тиску, декларували себе під час перепису 1931 р. як "тутейші" (автохтони), що в офіційній інтерпретації мало означати відсутність етнічної свідомости. Саме ці місця на Поліссі стали основною базою формування Поліської Січі Тараса Бульби-Боровця, а пізніше УПА. Здається, свою етнічну ідентичність "тутейші" задемонстрували тоді досить яскраво.

Політичні експерименти з формуванням псевдоетносів й одночасно псевдоменшин в Україні та серед українського народу поза межами України не закінчилися. У стимулюванні таких політичних (а не етнічних, етно-соціологічних, соціолінгвістичних, як покажемо далі) явищ знову зацікавлені зовнішні сили.

Розглянемо спроби утворити такі псевдоменшини, як підкарпатські русини, новороси – одесити, кримський нарід. Згадаємо також про інші прояви штучного етнічного сепаратизму.

Підкарпатські русини

Рух т. зв. підкарпатських русинів проявив себе назовні на початку 1990 р., коли в Ужгороді 17 лютого офіційно було засновано "Общество пудкарпатскых русинув". Він народився як політична течія, що намагається здобути етнічне оформлення, сепаратне від українського, тому він користувався і користується політичною і фінансовою допомогою чинників, зацікавлених у дестабілізації становища в Україні в цілому та на Закарпатті зокрема. Нитки таких зв'язків тягнуться до Москви, Будапешту, Братислави (раніше ще й до Праги), до США та Канади. З самого початку свого формального виникнення в Закарпатті русинський рух дістав підтримку партократичної верхівки, яка мала надію при допомозі цієї течії зберегти владу в Закарпатті, перетворивши його в автономію типу кримської. Хоч як дивно, але ще й сьогодні рух може розраховувати на сприяння певних імперських шовіністичних кіл у Москві, які, за прикладом Придністровської республіки, намагаються перетворити Закарпаття у свій, очевидно, не русинський, а російський форпост за Карпатами.

Русинський рух поспішив оформити себе течією міжнародного характеру. Це було здійснено на 1-му Світовому конгресі русинів (Меджилабірці, Словаччина, 22–24 березня 1991 р.), на якому виявилося, що прихильники руху є (крім перелічених вище країн) також у Польщі та в тогочасній Югославії, тепер у Сербії. Тому, розглядаючи рух т. зв. підкарпатських русинів в Україні, неможливо обмежитися лише закарпатським регіоном. Міжнародність руху обґрунтовується тим, що, мовляв, русинська нація розпорошена по багатьох країнах світу, а її автохтонні землі збереглися лише в Україні (Закарпаття) та Словаччині (Пряшівщина). У Закарпатті "Общество пудкарпатскых русинув" згуртувало досить активних діячів (перший голова Михайло Томчаній, теперішній – Іван Туряниця; дальші активісти – В. Фединишинець, П. Годьмаш, В. Заєць, І. Гранчак, М. Попович, М. Болдажар, П. Кампов, В. Пашкевич та інші). З часом виникла ще "Пудкарпатска риспубликанска партія" (голова В. Заєць), якій відмовлено в реєстрації, і яка діє в підпіллі.

Виступ т. зв. підкарпатських русинів на політичну арену покликав до життя велику публіцистичну, а також псевдонаукову і наукову літературу, скеровану "за" і "проти" русинства (принаймні, 500–600 статей, розсіяних в періодичних виданнях, незалежно від періодичних видань русинського руху, зокрема дуже агресивних меджилабірських – журналу "Русин" і газети "Народны новинкы", в яких систематично публікують матеріяли з України). Це дає можливість розкрити ідейну платформу течії, а також методи її діяльності.

У літературі українських авторів часто застосовується поділ на "політичне" русинство і "народне" русинство етнічного рівня. Поділ цей, який може мати певне застосування щодо минулого Закарпаття (очевидно, якщо під "народнім" русинством не намагатися замасковувати насправді антинародне політичне русинство москвофільського напрямку, не кажучи про те, що говорити про феномен русинства на західноукраїнських землях у той час, коли на них етнонім "українці" ще не поширився, просто абсурдно), сьогодні цілком невиправданий. Народне русинство закінчилося у період різкої політизації Закарпаття у роки боротьби за незалежність Карпатської України 1937–1938 рр. Патріотичне народне русинство з етнічним корінням остаточно перетворилося тоді на українство, і всі пізніші етнічні експерименти на Закарпатті (мадярські, словацькі, російські) тут вже нічого вдіяти не могли. Пізніше русинство було вже лише політично мотивованим – дириґованим антиукраїнськими політичними силами, або також політично мотивоване страхом перед репресіями і дискримінацією. У сучасному Закарпатті культивується лише політичне русинство, що ґрунтується на корумпованості громадсько-політичних діячів, про "ідейну чистоту" яких говорити неможливо; на сусідніх українських землях під Словаччиною співпали обидві подані вище причини. Спостерігаємо там відродження закону етнічної мімікрії, що відбиває дуже тяжкий досвід Закарпаття XX ст.: за українство переслідували чехи і словаки, судили і розстрілювали мадяри та червоні росіяни, а за русинство залишали у спокої або ще й гладили по голівці та давали на ньому заробити.

Хоч як це дивно і курйозно – вся ідеологія сучасного русинізму базується на етнонімії. У XX ст. на українських землях остаточно завершився стихійний перехід від давнього етноніму "русини" на етнонім новішого походження "українці". Перехід був умотивований потребою диференціювати себе від росіян, особливо від тих, що не визнавали за "малоросами" права окремої нації. Якщо сягати за прикладами з етнічної історії інших народів, то паралелі знайти легко: у XX ст. сіямці стали таї (чи таїландцями), цейлонці – шріланкійцями. Там перехід здійснювався не лише стихійно, а й шляхом урядового декретування – і ніхто не намагався зберегти хоча б частинку народу під давньою анахронічною назвою. Очевидно, не було корумпованих політичних кіл, які пішли б на такі махінації. На Закарпатті такі кола знайшлися, і в такий спосіб виникло намагання протиставити частинку українського етносу його основній масі, використовуючи той факт, що заміна старого етноніму новим на західних українських територіях відбулася порівняно пізно і серед складних політичних обставин, які почали демаґогічно освітлювати.

Оскільки реліктової етнонімії – "русини", як швидко виявилося, було надто мало для того, щоб серйозно твердити, що "пудкарпатскы русини єдин з малых і найстаршых словянскых народов Середньой Европы", треба було розбудувати ширшу ідеологічну платформу руху. При відсутності фактів окремої (від українців) етнічної історії зробити це не так просто. Серед керівників виявилося багато ідеологів з дуже різними поглядами, тому й основні положення різних варіантів ідеологічної платформи не співпадають (що, у свою чергу, ставить під сумнів єдність і цілісність політичного русинства взагалі). "Один з найстарших слов'янських народів Середньої Європи" почали виводити від хорватів, що було в Карпатах у VIII–IX ст., від східних слов'ян у цілому, від паннонських слов'ян (бо потрібно було західнослов'янське коріння протиставити українському східнослов'янському), врешті, з якогось вакууму, який нібито існував десь на межі між східніми та західними слов'янами. Західній чи проміжній етноґенезі (які подаються просто до вірування, бо наукову арґументацію підвести неможливо) протиставляється, з іншого боку, претенсія бути четвертим, хоча й малим східнослов'янським народом, який виник не у VIII–IX ст. чи раніше, а сформувався відносно недавно внаслідок політичної ізольованости, виходило б, під мадярським пануванням. Ідеологи утворення русинської нації (бо що її не було раніше, не підлягає сумніву – і жодні етногенетичні комбінації тут нічого не дадуть) виявилися безплідними в ділянці опрацювання власного історичного міту. Русинство не має традицій збройної національно-визвольної боротьби на Закарпатті, таке минуле має лише українство (боротьба за возз'єднання з незалежною Україною, Сиготський похід 1918–1919 рр.; будівництво і захист Карпатської України 1937–1938 рр.). Політичне русинство має традиції протилежного характеру: службу ідеям денаціоналізації народу, асиміляції мадярам і словакам. Можна навести переконливі статистичні дані з українських земель Словаччини (заселені українцями землі охоплювали майже 1/4 сучасної Словацької держави): якщо 1910 р. на цій території мешкало 152 тис. українців (охоплених переписом під назвою русинів), то у 1991 р. їх залишилося лише 31 тис: (під назвою русинів 17 тис., під назвою українців 14 тис., у поділі на дві "національності" відбився політичний натиск словацької сторони і розкольницька діяльність русинських лідерів), тобто за 80 років кількість українського населення зменшилася в абсолютних цифрах на 80%. А де ж природній приріст? Одночасно 1991 р. в церквах молилося церковно-слов'янською мовою в українській редакції 203 тис. осіб. 172 тис. з них – явні жертви словакізації, значною мірою якій політичне русинство не ставило жодних перешкод, а навпаки, активно сприяло. 203 тис. чоловік або й більше, – така, мабуть, справжня кількість українців та осіб українського походження на українських землях Словаччини. Серед них не лише "відверті" українці та перейменовані з українців русини, а й також приховані. Шовіністичний натиск примусив переважну більшість українців перетворитися в криптонацію, так, як це діється в усіх країнах, де панівні етноси дискримінують і переслідують меншини.

Позаяк існувати нації, навіть русинській, без окремої мови якось не дуже зручно (бо потрібна мовна диференціяція від українців), постала потреба мати, створити русинську літературну мову. Здавалося б, теоретично, що кодифікувати таку мову треба на підставі говірок, якими в побуті послуговуються мешканці Закарпаття. Але цій лінгвістичній логіці суперечить політична доктрина. Якщо кодифікувати літературну мову на підставі чотирьох діялектних груп, що існують на Закарпатті (вони відносно добре по-науковому досліджені, й тут відкриття вже неможливі), то в результаті вийде... українська мова. Бо три з цих діялектних груп (гуцульська, бойківська, лемківська) є також на північному, галицькому боці Карпат, де їх ніхто не думав кваліфікувати як русинські. Заяви про нібито вже утворений літератором Василем Петроваєм словник русинської мови з 98 тисяч слів, з яких 55% суто русинські (всі слова, до речі, писані латинкою, щоб було ближче до словацької мови), виявилися дезінформацією, бо мовознавчий аналіз писань самого Петровая доводить, що в них він вживає 94% загальноукраїнських слів. Ідеї теоретиків русинства розділилися: на Закарпатті літературну мову творитимуть на бойківській підставі, на українських землях Словаччини – на лемківській (меджилабірська говірка). Поки що не підлягає сумніву, що сьогодні немає об'єктивних умов для виникнення нової русинської літературної мови – навіть у вигляді мікромови. Практика доводить інше: в Закарпатті русинські видання щораз більше заповнюють статтями російською мовою, на українських землях Словаччини політичні русини переходять на словацьку.

Висновок єдиний: після розриву з українським етнічним ядром, згідно з гаслом деукраїнізації наступить другий, вирішальний етап дерусинізації, що завершить асиміляцію і ліквідує псевдоетнос (так, як це трапилося в США, де здійснена повна американізація і мовна англізація) т. зв. карпаторусинів.

Четвертим (після етноніму, плутаної етногенези, неіснуючої літературної мови) принципом ідейної платформи окремої русинської нації є її центральноєвропейська психіка. Що таке ця психіка, чим вона проявляється взагалі і в русинській нації зокрема – не уточнюється.

Якщо виходити з традицій політичного русинства у минулому та сучасному, то це хіба прояви сервілізму та колаборантства з окупантами, з одного боку, та нігілістичне і вороже ставлення до українського минулого, української культури і мови (гасло деукраїнізації), з другого. Якщо антиукраїнізм і колаборантство – це справді риси центральноєвропейської психіки, тим більше "вчиненої на візантійських дріжджах", то позитивного в ній мало.

Відсутність єдиної етнічної платформи і єдиної національної легенди свідчить про штучність і зовнішні стимули русинського руху. Цього би не сталося, якби ідея була проявом внутрішніх етнічних процесів, що проходять у межах уже давно сформованого чи недавно оформленого етносу.

Завуальовано за етнічною програмою проглядає політично-адміністративна та, що цікавіше, економічна.

Русини мають перетворити деукраїнізоване Закарпаття, згідно з платформою "Общества пудкарпатскых русинув", у автономію в складі України (або, якщо не вдасться, у складі Угорщини чи Словаччини), де самостійно вирішуватимуть питання про Вільну економічну зону з незалежною зовнішньоекономічною діяльністю, необмеженими відносинами із сусідніми державами, власним вирішенням питань про податки, митну службу. В культурній сфері плекатимуть свою літературну мікромову, розквітатиме русинська мікрокультура, Ужгородський університет призначатиметься лише для русинів. Ще одна фантасмагорія щасливого Закарпаття, яка здійсниться, якщо русини підуть шляхом українофобії та антиукраїнізму, особливо антигаличанства. Треба думати, що фантасмагорія здійсниться

В УКРАЇНІ

вже незабаром, бо І. Туряниця почав формувати тіньовий кабінет "Пудкарпатской риспублики". В. Заєць від імені "Пудкарпатської риспубликанской партії" малює ще розкішнішу фата моргану незалежної "Пудкарпатской риспублики" – саме через вимогу відторгнення Закарпаття від України ПРП не зареєстрували, і вона діє нелегально. Безпардонний партикуляризм з перспективою близького збагачення – навіть шляхом економічного шантажу України у її зв'язках з Центральною та Південною Європою, іншими словами, з надприбутками від митного рекету з вантажообігу між Україною та її сусідами – основна рушійна сила керівників політичного русинства. Чи для цього треба було створювати фіктивну етнічну меншість – справа інша, потрібний був камуфляж для прикриття антиукраїнської діяльності. Треба було виконувати чуже замовлення. Не українське і не русинське (у давньому, вже неіснуючому народному розумінні) – цілком зрозуміло.

Платформа утворення русинської нації зустріла рішучий опір у ідейно-політичній сфері з боку українців, у першу чергу – закарпатських українців. Починаючи, наприклад, від статей ще комуністичного періоду.

Хоч як дивно, але діяльність політичних русинів дуже далека від поняття етнічного регіоналізму (бо Закарпаття окремим етнографічним чи етнічним регіоном не є і не було), проходить без опору в державно-адміністративній сфері, хоча ряд проявів такої діяльности (напр., намір проголошення "Пудкарпатской риспублики") підпадає під статті Кримінального кодексу України. Навпаки: ідея окремої Закарпатської економічної зони, як перший крок русинського сепаратизму, здобуває київську підтримку.

Висновок єдиний: багатий історичний досвід доводить, що політичне русинство, використовуване як антиукраїнська сила, доводило лише до денаціоналізації й асиміляції українців мадярами, словаками й американцями, але в жодному разі не до утворення стійкого, консолідованого, здатного на самозахист етносу.

Новороси – одесити

Коли в першій половині 1991 р. певні проросійські кола намагалися будь-якою ціною не допустити до незалежності України, а в разі, якби таки дійшло до проголошення такої незалежності, перешкодити утворенню сильної унітарної держави, на хвилях намагань поділити Україну на федеративні землі виникла ідея утворити на півдні України автономну Новоросію. Сама ідея пережила кілька етапів. Від не здійсненого на практиці, але програмою задекларованого руху за створення Союзу Новоросії і Бесарабії (ідеолог Алексей Сурілов, професор-юрист Одеського університету), відкиненого тому, що він явно став би втручанням у справи суверенної Молдови, – до Союзу "Новоросія", назовні нібито винятково культурологічної організації, яка в середині 1991 р. почала проявляти також політичні аспірації. Тоді почалася в пресі дискусія довкола нібито існуючого субетносу чи навіть окремого етносу новоросів, який мав би стати етнічним фундаментом Новоросійської автономії. Субетнос мислився, очевидно, як частина російського народу.

До етногенетичної кристалізації ідеї не дійшло, бо пошуки можливого етнічного коріння субетносу новоросів довели, що в середині XIX ст. (дані 1851 р., тобто періоду розквіту Новоросійського генерал-губернаторства, від назви якого була запозичена ідея Новоросії та новоросів) на території тогочасної Херсонської губернії – основного континентального позакримського масиву генерал-губернаторства (це території теперішніх Одеської, Миколаївської, Кіровоградської і Херсонської областей у межах між долішнім Дністром і долішнім Дніпром) жодних новоросів не було, а українців мешкало там у 23,5 раза більше від росіян – відповідно 704 тис. на 30 тис. осіб. Що ж до новоствореного субетносу новоросів, для якого планувалася російськомовність, треба було довести, що їхній давній етнічний субстрат російський. Велетенська перевага українців у минулому конфузила. Адміністративних традицій у вигляді Новоросійського генерал-губернаторства виявилося замало, аби за їхньою допомогою вдихнути життя в концепції автономної Новоросії та субетносу чи етносу новоросів.

Невдача з проголошенням автономної Новоросії (навіть у вигляді територіяльного об'єднання з назвою "Українське Причорномор'я", що мало б охоплювати Одеську, Миколаївську, Херсонську та Кримську області) у листопаді 1991 р. стала не лише особистою поразкою ідеологів руху в Одесі – колишнього першого секретаря КПУ Руслана Боделана, професора університету Алєксандра Топчієва та письменника Юрія Михайлика, а й, як здається, остаточно поховала ідею формування етнічної меншини новоросів.

Одночасно з висуванням концепції субетносу чи навіть етносу новоросів у Одесі виникла й інша ідея – пропагувати існування окремої національности одеситів. До політичних мотивів – відчлення від українців та від української національної ідеї частини місцевого українського населення, щоб остаточно їх зросійщити – приєдналися (як у випадку з русинами і новоросами) міркування економічного характеру. У тому ж 1991 р. вважалося, що для підкріплення ідеї про Одеську спеціальну економічну зону необхідно мешканців зони перейменувати в окремий етнос. Найдивніше, що пропагувати окрему одеську національність у цілком непереносному, серйозному розумінні взялися респектабельні особи. Світлана Іньшакова, кандидат економічних наук, оголосила, що "населення Одеси – це майже сформований етнос", стала підшукувати для нього коріння у минулому, в культурній сфері. До представників етносу одеситів було включено ряд письменників минулого та сучасного, серед них І. Бабель, Е. Багрицький, В. Катаєв, І. Ільф, І. Петров, К. Паустовський, С. Олійник, М. Жванецький, тобто насправді російськомовні жиди, росіянин та українець. Не згадуючи, однак, про те, що ніхто з перелічених письменників себе до етносу одеситів не зараховував. Перевага російськомовних жидів у переліку могла би свідчити, що ядро етносу одеситів мали би становити жиди. Але треба дуже сумніватися, чи тепер, в умовах існування незалежного Ізраїлю, жиди відмовилися б від власного етносу на користь псевдоетнічного утворення. З ідеєю одеського етносу виступив тогочасний голова Одеської міськради Валентин Симоненко. Він заявив: "В Одесі у п'ятій графі взагалі має бути прочерк, наша національність – одесити. Якщо тепер почати вияснювати хто є хто, дійде до великої плутанини". На вулицях Одеси в цей час виднілися плакати: "Моя национальность – одессит".

Наукові – з точки зору етносоціології – параметри новоявленого етносу ніхто, наскільки мені відомо, не розробляв, але спроби розпливчатого визначення на побутовому рівні робилися. Александр Колпаков, який оголосив себе носієм національности одеситів, висловив своє кредо у такий спосіб: "Що би хотів я, який зараховує себе до цієї національности? Говорити по-російськи, співати українських пісень, танцювати жидівських танців". Важко сказати, чи для того, аби поводити себе так, як Колпаков, справді треба аж міняти етнос; певно, ні. І тому ідея окремого етносу одеситів, як і етносу новоросів, у 1992 р. явно заниділа. Виникнення нових псевдоменшин, формування яких було продиктоване політичною тематикою промосковських кіл у регіоні, припинилося. Етнічні процеси, й це основне, в жодному разі не могли свідчити про те, що на півдні України відбувається раніше невідома етногенеза нових національних меншин.

У жовтні-листопаді 1993 р. в Одесі проявилися тенденції до автономізації (їх речником знову виступив Р. Боделан), утворення "вільної зони" і т. п. Але цього разу камуфляж у вигляді окремої національности новоросів уже було відкинуто).

Кримський нарід

Уже на момент приголошення територіяльної автономії Республіки Крим у складі України було ясно, що одного лише історичного фактору для її обґрунтування – того, що Крим утворював автономну одиницю у складі комуністичної Російської Федерації протягом 23 років (1918–1941) – дуже мало. Було зрозуміло, що етнічний принцип – однак явно не кримськотатарський – був би набагато кращим для захисту ідеї автономії, а тим більше – цілковитого сепаратизму Криму (для від'єднання від України та приєднання Криму до Росії такий принцип не підходить).

Конституція Криму проголосила, що "громадяни Республіки Крим усіх національностей складають нарід Криму", а цей "нарід Криму" є "частиною народу України". Хоча з точки зору етносоціології таке формулювання не можна визнати переконливим і логічним, воно, у вигляді терміну "нарід Криму", здобуло застосування у законотворчості та поширилося в політиці й публіцистиці. Вийшло так, що кожний громадянин Республіки Крим є представником народу Криму, а одночасно й представником народу України. Для поточного вжитку використовується термін "кримчанин", який, з точки зору етнічної ономастики, не може вважатися ні етнонімом, ні субетнонімом, бо ні етносу, ні субетносу під такою назвою немає. Етнічні відносини в Криму динамічно міняються через активну реемiграцію кримських татар, які, як і українці, не зацікавлені у збереженні Республіки Крим у її сучасному вигляді.

Кримські татари виступають за утворення кримськотатарської автономії з домінацією кримських татарів, що, правда, при неможливості досягти чисельної переваги над російським та українським етносами (бо кримські татари не в змозі досягти 50% у Криму, а тим більше перейти 50%-й бар'єр) насправді може дати лише персонально-культурну (а не політичну) автономію. В умовах загострення політичної боротьби виникла загроза, що коаліція українців і кримських татарів (які, при посиленні татарської реемiграції, згуртовані разом, можуть вийти за 50%-й бар'єр) ліквідує домінацію росіян і переважно російської бюрократії та номенклатури. Тоді серед радикально антиукраїнськи та антитатарськи настроєних російських політичних кіл появилася потреба по-новому осмислити – в корисному для себе дусі – етнічну ситуацію в Криму.

В такий спосіб дійшло до "утворення" ще однієї етнічної псевдоменшини – кримського народу. З проголошенням існування кримського народу виникла можливість виступати за збереження автономної Республіки Крим не як територіяльної з додатковими дуже хисткими історичними аргументами (бо 23 роки фіктивної автономії при комуністичному режимі мало кого переконують), а як автономії етнічної.

Існування кримського народу – як окремої національної меншини (саме так – національної меншини в межах України) – визнали (а також поширюють цю ідею, яку важко назвати етноґенетичною) такі політичні напрямки, як Російськомовний рух Криму, Соціалістична партія трудящих Криму, Російська ("Русская") партія Криму, газета "Республика Крым" та інші дрібніші суспільно-політичні угруповання.

Якщо правильно інтерпретую висловлювання Валерія Аверкіна (це не лише один зі співзасновників Російськомовного руху Криму, а й, що важливіше, голова правління асоціації "Імпекс-55 Крим"), то кримський нарід – це російськомовне населення Криму. Аверкін встановлює генеалогію кримського народу – до нього входять "колишні совєтські люди" (автор концепції визначає, хто такі "совєтські люди" і "совєтський нарід" – це ті, кого "об'єднували мова, культура, звички, риси характеру"). Для цих "колишніх совєтських людей", які перетворилися в "російськомовних", а далі в "кримський нарід", не грає ролі, як вони себе сьогодні поодинці називають з точки зору національності. Бо до "російськомовних", до "кримського народу" можуть входити й українці, й татари, і росіяни, і жиди – якщо, очевидно, вони вживають російську мову і вважають себе "колишніми совєтськими людьми". Інші автори підкреслюють "багатонаціональність кримського народу", уточнюють, що в кримському народі є "в першу чергу, російські люди". Термін "кримський нарід" активно експлуатується у пресі півострова досі.

З вищенаведених міркувань цілком ясно, що жодної етнічної меншини під назвою "кримський нарід" не існує. Спроба видавати за нарід групу людей різних національностей, що вживають публічно (хоча й не завжди в побуті) російську мову, для яких етнічно об'єднуюче ядро становлять росіяни, а етнічною метрикою служить належність у минулому до фіктивного "совєтського народу", – це тільки політична спекуляція, що зі справжніми етногенетичними процесами не має нічого спільного.

Ятвяги, елліни – уруми

Крім трьох вищерозглянених спроб утворити етнічні псевдоменшини, можна з хронікерського обов'язку згадати ще про деякі аналогічні явища. Процес виділення й організаційного оформлення української меншини в Білорусі та на суміжних землях намагалися, без особливих наслідків загальмувати за допомогою псевдоетносу ятвягів, представників яких шукають серед українців-поліщуків. Ідеологи ятвягів амбітно заявили, що "мы лычимося за чытвэртого, самого молодого сходышнославэнского этноса". Про рівень ерудиції творців етносу свідчить те, що вони не знають про балтійський (близький до литовського) і цілком неслов'янський характер історичних ятвягів, давно вже неіснуючого етносу.

До неполітичних, а кабінетно-наукових намагань утворення нової етнічної меншини належить спроба ділити греків України на греко– та тюрко– (по суті, кримськотатарське) мовних, перетворюючи еллінів (першу групу) та урумів (другу) в два окремі етноси (праці О. Гарквавця). При цьому замовчується, що обидва етноніми ідентичні, бо уруми – це ті ж самі греки по-тюркському (так як елліни – греки по-грецькому).

Завершуючи дослідження, необхідно підкреслити, що практично в усіх випадках утворення псевдоменшин ведеться завзята пропаганда про необхідність їхнього захисту від українських насильств, переслідувань, дискримінації. Конкретні прояви всіх цих злочинів, як ведеться, не називаються (через дуже просту причину – їх немає), а обивателя залякують примусовою українізацією. Дотепер Україна знала лише практику примусового російщення, наслідки якого відчуваються всюди. Такий спосіб "захисту" псевдоменшин, утворюваних з політичною метою саме для того, щоб дискримінувати українців, – ще один штрих до характеристики примітивності засобів, які застосовуються. Цікаво, що одні й ті самі сили пропагують, з одного боку, тезу про низький рівень української національної свідомості; з іншого ж – твердять про нечувану агресивність українських переслідувань, що, зрозуміло, пояснюється шовіністичним рівнем українського націоналізму, який був би неможливим при низькому ступені національної свідомости...

Як етнополітичний висновок, треба сказати, що самі етнічні псевдоменшини загрози цілісності української нації не становлять, але політичні сили, які ведуть гру за допомогою фіктивних етнічних утворень, політичною загрозою Україні, без сумніву, є. З ними необхідно боротися з усією суворістю існуючих, але бездіяльних законів. Політичні фактори спричинили появу в Україні ідей про етноси – етнічні меншини, об'єктивні наукові параметри яких не визначаються. Зміна політичних факторів приведе до зникнення етнічних новотворів.

Утворення, розвиток, трансформація псевдоменшин, навіть якщо вони виявляться нетривалими ефемеридами, мають бути об'єктом наукових етносоціологічних досліджень. Також для того, щоби при допомозі наукового аналізу відділяти справжні етнічні процеси від штучних.

УТРАТА

БЕЗ ЗАЛИВАХИ...

Не стало Опанаса Заливахи. Він був не просто художником — він був одним із символів українського інтелектуального й мистецького опору сов'єцькій епосі. І — одним із тих, хто стійко асоціювався зі знаковим поколінням шістдесятників.

Хоча мистецьке ім'я Опанаса Заливахи пов'язане з Івано-Франківськом, проте він родом зі Слобожанщини, з села Гусинці на Харківщині. Його родина змушена була тікати від голоду і опинилася аж на Далекому Сході в Російській Федерації. І вже як мешканець Далекого Сходу в 1946 році він вступив до Ленінградського державного інституту живопису, скульптури, архітектури ім. Рєпіна Академії мистецтв СРСР. Але за допитливість і творчий пошук був виключений з другого курсу. Вже після смерті Сталіна продовжив навчання в інституті, який закінчив у 1960 році.

Проте "зіграли" національні гени — і Заливаха повертається до України. 1957 року він потрапляє на практику в Косів Івано-Франківської області, центр Гуцульщини. Ця поїздка стала переломним моментом у його світогляді. З 1961 року він пов'язує свою творчу і життєву долю з Івано-Франківськом.

Однією з найвизначніших робіт Опанаса Заливахи став вітраж на шевченківську тему в холі Київського університету. Створив він його 1964-го разом з Аллою Горською та Людмилою Семикіною. За короткий час вітраж було зруйновано, а Аллу Горську по-звірячому вбито. Після того Опанас Заливаха прожив нелегкі роки. Він був засуджений на багато років тюремного ув'язнення в Мордовії. "Усе там залежало від національної свідомості, бо у таборі хотіли зробити з нас інтернаціональну масу. Але в нас спільна мета була не міжнародна, а національна", — згадував художник. Щодо нього, як і колись щодо Тараса Шевченка, був ухвалений припис про заборону малювати.

Лише 1988 року, після багаторічної заборони, були влаштовані перші виставки Опанаса Заливахи в Івано-Франківську та Львові, а відтак і в Києві. Тоді з'явилися його роботи "Є і будемо", "Дзвонар", "Червона калина", "ХХ вік", "Українська мадонна", "Портрет Василя Стуса", "Козака несуть". 1995 року Опа-нас Іванович Заливаха був відзначений Державною премією України ім. Тараса Шевченка.

У своїх творах майстер поєднав багато ознак національного мистецтва. Його живопис особливий, символічний, наскрізно пронизаний любов'ю до України. Оскільки, як сказав Сальвадор Далі, "художник думає малюнком", то поміж мазків у роботах Опанаса можна прочитати все, що осмислила ця талановита, розумна, визначна людина за своє тернисте, але плідне творче життя.

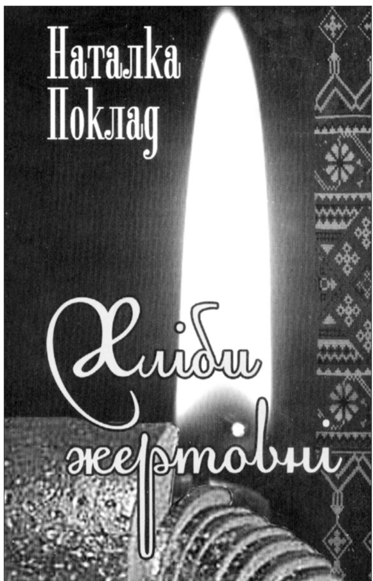

НОВІ ВИДАННЯ

ГУРТОЖИТСЬКІ ДІТИ

Іван АНДРУСЯК,
"Нація і держава"

Не знаю, чому, — бо так нібито не повинно бути, — а все ж, читаючи нову книгу віршів знаної й авторитетної поетки чи то з пізніх сімдесятників, чи з ранніх вісімдесятників (ото вже ці поколіннєві недоліки!) Наталки Поклад "Хліби жертовні", я весь час згадував оте наголошено сумбурне, оте напозір несусвітнє, оте викличо кон'юнктурне, оте при-низливо вірнопідданське Тичинине: "Поете, любити свій край не є злочин, якщо це для всіх". Пригадується, скільки списів наламали критики й некритики довкола трактування цієї — дикунської, взагалі ж! — фрази протягом останнього півстоліття, коли житейський маятник українства коливався аж надто інтенсивно, і на протилежних точках його амплітуди відчитувалися ці як мінімум дивні слова по-різному настороженно. Точніше, однаково настороженно — але по-різному відчитувалися. Навіть тоді, коли потрактували-таки пізнього Тичину крізь призму постмодерного "вбивства поезії" як виклику "смерті автора", і це виявилося наразі найадекватнішим.

Так чи інакше, мене бентежили такі асоціації, бо насправді в "Хлібах жертовних" і близько немає нічого сумбурного чи несусвітнього, не кажучи вже про такий жах, як кон'юнктура вірнопідданість. Немає — і бути не може. Чого ж тоді "крутяться в голові" такі нібито геть не достосовні до суті покликання? Чому згадується Тичина там, де "не тичиниться"?

Річ, очевидно, в тому, що як свого часу слово Павла Тичини, так і тепер слово Наталки Поклад стало віч-на-віч із різним естетично, але дуже близьким за своєю етичною суттю викликом: невідповідності України уявленням поета про Україну. Бо як тоді, точнісінько так само й тепер остаточно, ба навіть, здається, безповоротно з'ясувалося, що є, виявляється, не лише політики (поголовно!), а й поети, котрі можуть "любити свій край" з огляду на численні "якщо" — і з кожним роком-кроком таких поетів чомусь усе більше, а сама поезія все мертвіша, як цвях в одвірку (так чомусь кажуть англійці, хоча іще Діккенз дивувався, чому цвях в одвірку мертвіший од цвяха, скажімо, у віку труни — хоча це й зовсім інша історія).

Саме з органічної, природної реакції "поета традиції" на цей виклик і постала, як мені видається, книжка Наталки Поклад, у якій сама поезія недвозначно порівнюється з паперовим змієм, який зробив одчайдушну і, як спершу здавалося, прекрасну спробу злетіти в кімнаті — але зачепився за одвірок... Це здається невідворотним у світі, де "дешева держава — і доля в поета дешева, на листі опалому пише в майбутнє листа". Бо "день почався — й знову треба вибрати: ось так — ти вільний, а ось так — лакей" (ось де вони, оті зловісні пізньотичинінські рефлекторії!). Але ж при цьому "дуже, дуже хочеться повірити, що XXI — все-таки прогрес"... І ще дуже-дуже хочеться вірити в те, у що вірилося нібито завжди — у велич і могутність народу. Та маєш тобі:

Він — великий.
Він — могутній.
Він для Вірочки Сердючки
пляшку цідить і "соколика" співає.
В недоносках європейських
волоче свої кравчучки —
воскресає!?

Урешті-решт, подвійність прочитання назви цієї книжки промовляє сама за себе. Адже хліби жертовні — це ж ритуальний хліб: великодня паска, весільний коровай, різноманітні печені горлиці-перепелиці-зозульки, пироги-вареники, які від свята до свята завжди супроводжували українця по житті Людиною. "Ключик" до нього у збірці — вірш "Маланка", де "посівальничок малий" приходить не з пшоном, а неодмінно із зерном ("і гречка є"!) — "Та голосно і гарно. Щоб чутно, і прозуторно, і збулось...". І, звісно, "нарік теж приходь. Та вже із житом, із вівсом, з ячменем, й пшениці прихопи, докинь квасолі, і соняшника не забудь також"...

Стояло межи нами віще слово, –
не театральне, а оте ЖИВЕ:
принесене — і прийняте...

Але разом із цим хліби жертовні — це ж метафоричне покликання на страшні роки Голодомору! І з назви цей код жаху проступає невідворотніше, ніж навіть із тексту — нічогісінько з цим не вдієш...

...Урешті-решт, осмислення поеткою всіх цих викликів, усіх цих з одного боку прекрасних, а з іншого — страшних метафор буття й небуття вилилося в абсолютно геніальне ("любити свій край не є злочин"!) і абсолютно моторошне ("якщо це для всіх"?) означення рідного народу:

Гуртожитські діти — Валерка і Маша,
яким усе знане і звичне, мов каша, —
і лайки дядь-Васі, і сльози тьоть-Нати,
й брудні коридори, й тісненькі кімнати,
й суботні вечірки, й недільні запої...
...Які з молоком ще у себе ввібрали...
безликість думок — так безпечніше жити,
пекучу приреченість бути юрбою,
покірливу звичку до долі малої.
НАРОДЕ МАЙБУТНІЙ, гуртожитські діти.

Так, ми все ще "гуртожитські діти", народжені за совка, де "мой адрєс нє дом і нє уліца"; і наші хліби жертовні занадто пекучі; і покоління наше "затоптане, замовчане, закручене, запродане, заражене, замучене..."; і при словах "любити свій край" у нас іще неодмінно спливають у пам'яті "злочин" і "якщо"... Але

якби із тебе позривати всі
прокляття, й тавра, й відьомські заслони, —
в якій би силі, у якій красі
постала, Україно невідома!

І Наталка Поклад — де жорстко, де тяжко, де ніжно — зриває своєю книж-кою ці тавра й заслони. Чи дослухаємося до неї?..

ВІД АВТОРА

КОНКУРЕНЦІЯ

Наталка ПОЗНЯК-ХОМЕНКО,
поетка

Три роки тому, завітавши в рідні краї, зазирнула до районної дитячої бібліотеки, куди стежку протоптала ще десь із п'ятирічного віку. Завідуюча бібліотекою зустріла мене як давню знайому, розговорилися про столицю, про життя-буття, згадали минуле. Мимохідь погляд зупинився на широкій тріщині, що, наче віночок, обрамляла портрет Шевченка.

— Не дивіться так, — виправдовувалася завідуюча, — приміщення давно потребує ремонту. А тут іще пивний бар почали будувати під самими вікнами...

Сповнена обурення, я кинулася в мерію. Мер — мій давній знайомий — радо прийняв мене і чемно запевнив, що питання під контролем і що бібліотеку взагалі планують виселяти — в музичну школу, музичну школу — в будинок школяра, а будинок школяра... Зрештою, це питання швидше належить до компетенції райради, а він не має права чинити перепони розвитку малого підприємництва.

Коли я через два тижні знову з'явилася в містечку, завідуюча зустріла мене дещо перелякано і більше не просила допомоги вирішити проблему з приміщенням бібліотеки. Із розмови я зрозуміла, що питання про переселення поки що зависло, а ще є сподівання отримати гроші на ремонт — якщо чемно буде себе поводити... Зрештою, її по-людськи можна зрозуміти: у неї дочка-школярка, а знайти роботу в місті, де промисловість вимерла ще років із десять тому — марна справа. А тут ще й надія якась зажевріла...

Якби це був поодинокий випадок — можна було б і змовчати. А так на кожному кроці — так звані "осередки культури" ледве животіють. Зате, наче гриби після дощу, виростають бари, кафе, міні-ресторани, які в народі просто називають "генделиками". І йдуть тепер школярі не в бібліотеки, а в ці "генделики", де в цигарковому та горілчаному угарі пізнають перші уроки "дорослого" життя. Та й як відмовитися, якщо більше немає куди себе приткнути: телевізори з їхніми безкінечними серіалами обридли, кінотеатри давно зачинені, клуби, чи то будинки культури (бо під клубами зазвичай дещо інше розуміється) відкриваються раз на п'ятирічку перед виборами чи візитом начальства різного штибу, та й бібліотеки досі пропонують літературу переважно про піонерів-героїв та світле комуністичне майбутнє. І тому ні БК, ні бібліотеки аж ніяк не можуть конкурувати з тими ж генделиками, хоча й там асортимент не вражає розмаїттям. А коли вони ще й перебувають у такій критичній близькості від "осередків культури", можна лише позвічувати героїчним одинакам-книголюбам, які у вечірній час таки проходитимуть до скарбниці науки повз гурти п'яних підлітків.

Питання лише в тому, чи надовго вистачить їхнього героїзму. І куди через років 10—20 підуть діти цих дітей: до генделика чи до бібліотеки?

...Нещодавно знову навідалася в рідні краї. Поряд із дитячою бібліотекою, яка за цей час таки пережила косметичний ремонт, красується добудований пивбар. У Данському королівстві все спокійно...

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua
Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61
Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видруковано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"
Замовлення №
Наклад 10 000 примірників
Ціна договірна